

FAGBLADET FOA

En usædvanlig arbejdsplads
**KØKKENCHEF
FOR AFVISTE
ASYLSØGERE**

SIDE 18

Kend din ret
**TIDLIG
PENSION**

SIDE 26

I 10 ÅR VAR ANDERS EN AF DE MANGE TUSINDE LØSTANSATTE

TIMELØNNET MED NUL RETTIGHEDER

SIDE 8-13

Jeg har daglig kontakt med rigtig mange patienter og afspritter derfor mine hænder ofte i løbet af dagen. Dr. Warming basiscremen er min faste ven hver dag på mit arbejde.

” Diane Uwase

akut medicinsk sygeplejerske

DR. WARMING BASISCREME

– førstehjælpen til tør hud og afsprittede hænder

Dr. Warming basiscreme er en blødgørende og fugtbevarende 92% fedtcreme. Velegnet som hudpleje ved børneeksem, psoriasis, meget tørre hænder og sprækkede hæle. Virker kløestillende.

Dr. Warming Basiscreme er dansk produceret, indeholder kun 4 ingredienser og er testet på hudafdelingen på Bispebjerg Hospital.

drwarming.dk

– produktinformation og forhandlerliste

INDHOLD

SNAPSHOT
**JOB PÅ
UDREJSE-
CENTRET**
SIDE 18

**FAG OG
FREMTID
PRAKTIK
MED KYNDIG
VEJLEDNING**
SIDE 6

**INDBLIK
DE UDSATTE
HAR BRUG
FOR JER**
SIDE 28

Chefredaktørens leder
SIDE 4

**Fag og fremtid: Serviceassistenter
får praktikvejlederuddannelse**
SIDE 6-7

FOKUS o-timerskontrakter
Timelønnede og vikarer fylder mere
og mere i kommuner og regioner
SIDE 8-13

Groft sagt
SIDE 14

**Min vej: Hjertet banker for at
lære børn at passe på naturen**
SIDE 15

Formandens klumme & debat
SIDE 16-17

**Snapshot: Udrejsecenter
Kærshovedgård**
SIDE 18-21

Fagligt talt
SIDE 22

**Brug FOA: Efterladte til afdød sosu-
assistent har fået hjælp af FOA**
SIDE 24-25

Kend din ret: Tidlig pension
SIDE 26-27

INDBLIK Ulighed i sundhed
Frontmedarbejdere er nøglen
til tidlig opsporing af sygdom
SIDE 28-35

**INTERVIEW Mød overlæge
Morten Sodemann**
SIDE 36-39

Tæt på: Boom i børn og ældre
SIDE 40-41

Forskerzonen: Bælgrugter
SIDE 43

A-kassen: Ledige lider afsavn
SIDE 44

Mad på farten
SIDE 45

Quiz
SIDE 46

Det sker
SIDE 48-49

**NÅR UNGE BLIVER ANSAT PÅ DÅRLIGE VILKÅR, FÅR VI VÆNNET EN HEL GENERATION
TIL FORHOLD, FORÆLDRENE ALDRIG VILLE HAVE FUNDET SIG I. SIDE 12**

JANNE GLEERUP

PH.D. OG LEKTOR, ARBEJDSMARKEDSFORSKER VED RUC

FOA

Ansv. chefredaktør Gitte Hejberg · gith@foa.dk · 46 97 24 58 · Redaktionschef Morten Bruun · mobr@foa.dk
46 97 23 97 · Udgiver FOA · Staunings Plads 1-3, 1790 København V · 46 97 26 26 · foa.dk · foa@foa.dk

DAGLEJER ANNO 2021

VELKOMMEN | Som ansat i det offentlige er man da altid sikret ordnede forhold, løn under sygdom, ferie og pension.

Nej, desværre ikke, hvis man tilhører den voksende skare af timelønnede og løstansatte. Alene på FOA-medlemmernes områder arbejder henved 40.000 mennesker som timelønsansatte. Nogle står til rådighed på daglig basis – uden at være sikret én eneste time og dermed én eneste lønkrone.

Arbejdsgiverne kan fyre dem med dags varsel. De er ikke automatisk sikret løn, når de bliver syge. Eller dagpenge, hvis de bliver arbejdsløse. Og de sparer kun i ringe grad op til deres alderdom.

Lyder det uretfærdigt? Jamen, det er det også. Det slider ikke at vide, om man kan blive på arbejdspladsen, om man kan udvikle sig fagligt, og om man kan betale sine regninger.

Det slider også på arbejdspladsens fastansatte, hvis procentandelen af timelønnede bliver for stor. Så må de oftest påtage sig et ekstra stort ansvar for at sikre stabilitet og faglighed.

Selvom hyre-fyre-praksis og o-timers-kontrakter på kort sigt kan forekomme besnærende set med arbejdsgiverbriller, er det dybt kritisabelt, at cheferne lader andelen af timelønnede vokse i en tid med bekymrende mangel på arbejdskraft inden for flere fag. Det stigende antal timer, der går til tilkaldevikarer, burde kunne veksles til adskillige årsværk, så flere kunne fastansættes.

Det ville gavne daglejerne anno 2021, deres kolleger og den offentlige velfærd. ★

Gitte Hejberg

GITTE HEJBERG
ANSV. CHEFREDAKTØR

”

LYDER DET URET-
FÆRDIGT? JAMEN,
DET ER DET OGSÅ.

@GITTEHEJBERG

HVAD MENER DU? Vil du tage imod covid-19-vaccinen?

AF IDA ØSTERLUND

Et fælles ansvar

Lone Peträus
Pædagogisk konsulent,
Hvidovre Kommune

Jeg siger ja, når det bliver min tur til sommer. Jeg har haft mange tanker om det, fordi jeg normalt ikke tager imod influenzavaccinen, men vi har et fælles ansvar for at få stoppet det her.

Ud af coronahelvedet

Andreas Brøsen
Social- og sundheds-
assistent, hjemmeplejen
i Ballerup Kommune

Jeg siger ja, når jeg forhåbentligt snart får den tilbudt. Vi skal beskytte så mange som muligt så hurtigt som muligt, så vi kan komme ud af det her coronahelvede.

Vi skal skabe immunitet

Frederik Poulsen
Teknisk servicemedarbejder,
Holbæk Kommune

Jeg har ikke fået tilbuddet endnu, men jeg skal have den. For hvorfor ikke? Jeg får normalt ikke influenza-vaccinen, men det her er noget nyt, og vi skal have skabt en immunitet.

FOTO: TOBIAS STILDSSEN

OK21 ER I FULD GANG

Digitale møder har præget de igangværende overenskomstforhandlinger, men enkelte fysiske møder er det også blevet til, som her i KL-huset 22. januar, hvor blandt andre FOAs formand, Mona Striib, der også er formand for Forhandlingsfællesskabet, havde midtvejsforhandlinger med Kommunernes Landsforening.

"Vi er godt tilfredse med, at vi stadig er i fremdrift. Vi har diskuteret den økonomiske ramme, fuldtid, deltid, frit valg og seniorområdet, og det arbejde fortsætter. Vi er fortrøstningsfulde lige nu, og vi er stadig fulde af kampgejst," sagde hun i sin videodagbog om OK21.

Læs mere
foa.dk/ok21dagbog

VIL DU VIDE MERE OM OK21?

Hvis du interesserer dig for at følge med i OK21-forløbet, er der hjælp at hente hos FAOS, Forskningscenter for Arbejdsmarkeds- og Organisationsstudier under Københavns Universitet. Her kan du dagligt få et resume af de vigtigste historier i pressen samt udmeldinger fra relevante organisationer.

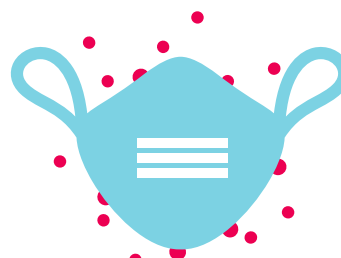
Læs mere
faos.ku.dk/temasider/ok-forhandlinger/2021

40%

af FOA-medlemmerne over 55 år er interesseret i blive flere år på arbejdsmarkedet, hvis de kan få en seniorordning, der tager hensyn til deres særlige ønsker.

KILDE: FOAS MEDLEMSUNDERSØGELSE, DECEMBER 2020, 2.067 HAR SVARET

SÅ MANGE HAR ANMELDT ARBEJDSSKADER MED COVID-19

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES) har pr. 26. januar modtaget 2.969 anmeldelser om arbejdsskader relateret til covid-19. Tallene omfatter dels sager om selve sygdommen, dels for eksempel sager om allergi som følge af brug af værnemidler.

KILDE: AES.DK

Praktikvejledere får ny uddannelse

Serviceassistentelever i Aarhus Kommune kan se frem til at få en praktikvejleder med samme faglige baggrund.

AF IDA ØSTERLUND | FOTO: NIELS ÅGE SKOVBO

Efter påske kan serviceassistenter i Aarhus Kommunes ældrepleje og på sygehusene uddanne sig til praktikvejledere. Det sker som en del af projektet fra 'Ufaglært til Faglært'. Det nye tiltag glæder Ulla Warming, formand for Kost- og Servicesektoren i FOA Århus.

"Når man kommer fra skolen og har en masse teori i bagagen, skal man have prøvet det af i praksis, og der er en praktikvejleder god til at være opmærksom på, om eleven udfører opgaven i forhold til uddannelsens målpinde og kulturen på stedet," siger hun.

Samme faglige baggrund

Hidtil har serviceassistenteleverne primært haft social- og sundhedsassistenter som praktikvejledere, men med den nye uddannelse bliver det gradvist lavet om. Og det er en stor fordel at have den samme faglige baggrund, mener Dorthe Jensen, som er

konsulent på serviceassistentuddannelsen på Aarhus Tech.

"Eleverne kan bedre spejle sig i nogle, der har samme uddannelse. Det kommer absolut til at styrke uddannelsen. Social- og sundhedsassistenterne, der er vejledere nu, gør, hvad de kan, men det er svært at vejlede elever til en uddannelse, man ikke selv har gennemført," siger hun.

Kan også vejlede andre kolleger

Evnen til at lære fra sig, som praktikvejlederne får med sig fra uddannelsen, kan også bruges til at formidle viden til andre end eleverne – for eksempel kollegerne i plejen. Især i forbindelse med corona har serviceassistenternes viden om hygiejnisk rengøring været afgørende, forklarer Ulla Warming.

"De ved, hvordan man rengør et rum, hvor der har været en smittet borger uden at tage smitten med ud af rummet." ★

SERVICEASSISTENT PIA LICHTENSTEIN:

”MAN SÆTTER HELLER IKKE EN TØMRER TIL AT UDLÆRE EN MURER”

Desinfektion, blandingsforhold og ergonomi. Der er mange ting at lære, når man uddanner sig til serviceassistent. Det ved 56-årige Pia Lichtenstein, der siden januar 2020 har været praktikvejleder for husassistenter, der uddanner sig til serviceassistent. En

uddannelse hun selv tog for knap fire år siden.

Dengang havde hun ingen vejleder at spørge til råds, men det kunne hun godt have brugt. Derfor sagde hun ja til at blive vejleder for serviceassistenteleverne i Aarhus Kommune.

"Det giver god mening, at vejleder og elev har samme uddannelse, i stedet for at serviceassistenteleverne bliver vejledt af social- og sundhedsassistenter, som det ofte sker. Man sætter jo heller ikke en tømrer til at udlære en murer," siger hun.

Serviceassistent Pia Lichtenstein (i midten) har været praktikvejleder for serviceassistentelever i et års tid – blandt andet for Anikka Thomsen (bagest), der nu er fastansat på Vikærgården, hvor hun var i praktik.

PRAKTIK-VEJLEDER- UDDANNELSE

- Uddannelsen foregår over tre dage og handler både om uddannelsens faglighed og anerkendende ledelse, læring og kommunikation.
- Praktikvejlederne får et funktionstillæg, og timerne til vejledning indgår i den normale arbejdstid.
- FOA arbejder på, at serviceassistenter flere steder i landet skal kunne uddannes til praktikvejledere.

Læs mere

[amu.aarhustech.dk/
kurser/amu-kurser](http://amu.aarhustech.dk/kurser/amu-kurser)

Et stort ansvar

Indtil videre har Pia Lichtenstein haft en elev ad gangen, og to gange om ugen mødes de på rehabiliteringscentret Vikærgården i Risskov, hvor Pia arbejder, og hvor eleven er i praktik.

”Det er vigtigt at høre, hvordan eleven har det, og hvad han eller hun er i tvivl om,” siger Pia Lichtenstein, som udover trivsel holder øje med elevens faglige udvikling, og om opgaverne bliver udført ergonomisk korrekt.

”Det er faktisk et stort ansvar, som jeg lægger mange kræfter i,” siger hun.

Lærer at gå ind til fremmede

Gennem praktikvejledningen lærer eleverne nogle af de færdigheder, de ikke får med fra skolebænken. For eksempel hvordan man bedst træder ind i en borgers hjem.

”Det kan være svært at gå ind til en fremmed. Skal man sige noget eller ej. Det underviser jeg mine elever i at

fornemme. Tit føler borgeren, at vi er lettere at snakke med, fordi vi ikke er en del af plejen og derfor snakker om andet end sygdom,” siger hun.

Uddannelsen til praktikvejleder tager tre dage. Selv var Pia på et endagskursus, inden hun blev vejleder, men vil også deltage i tredageskurset, når det kommer.

”Man kan aldrig lære for meget.” ★

IDBO@FOA.DK

NULTIMER NULKRONER NULTRYGHED

Timelønnede vikarer og medarbejdere på 0-timerskontrakter fylder mere og mere i kommuner og regioner. Det er et kæmpe problem, som FOA har sat på dagsordenen under overenskomstforhandlingerne.

FOKUS ER SKREVET AF MALIN SCHMIDT, MASCH@FOA.DK | FOTO: TOR BIRK TRADS

Den timelønsansatte:
'Jeg tænkte, at det nok bare var sådan, det var.'

Tillidsrepræsentanten:
'Det er fuldstændig afgørende, hvem man får ind.'

Forskeren:
'Problemet er i vækst, for eksempel i den offentlige sektor.'

MØD
DEM PÅ
DE NÆSTE
SIDER

Det er gratis at fyre dem fra den ene dag til den anden. De får ikke løn, når de er syge. Og de risikerer at stå uden dagpenge, hvis de bliver arbejdsløse.

Det er blot nogle af de vilkår, som de timelønsansatte på arbejdsmarkedet lever med.

I disse år kommer der stadig flere af dem. I 2019 var der ifølge KRL Data 39.373 personer alene fra de grupper, FOA repræsenterer, der arbejdede under de forhold i kommuner og regioner. Ikke mindst blandt omsorgs- og pædagogmedhjælpere samt social- og sundhedsansatte. Tallet for 2020 kendes ikke, men er ikke blevet mindre under coronakrisen.

Andre vilkår handler om, at de timelønnede ikke optjener anciennitet. De sparer kun i ringe omfang op til pension. Og flere står bare til rådighed og risikerer altså at skrive 0 timer på lønsedlen og tjener derfor 0 kroner.

Som daglejere på havnen

Den utryghed er ganske enkelt ikke rimelig ifølge forbundsformand i FOA Mona Striib.

"Nogle steder udvikler det sig til, at man nærmest tilbyder ansættelser på daglejervilkår lige som i gamle dage, hvor man stod nede på havnekanten og ikke vidste, om der var arbejde den dag. Det er ikke anstændigt, når man ikke ved, om man har arbejde i morgen," siger hun.

Derfor er de timelønnede et emne, FOA har sat på dagsordenen under overenskomstforhandlingerne for at få parterne til at drøfte, hvordan antal-

let af timelønnede og løstansatte kan falde. Og for at få arbejdsgiverne til at overholde de aftaler, der allerede er.

"Overenskomstforhandlingerne er en anledning til at fortælle arbejdsgiverne, at de for pokker skal overholde det, vi har aftalt med hinanden. Vi skal få skabt en ordentlig udvikling, hvis vi vil kunne rekruttere til de vigtige kerneopgaver, og vi skal tilbage til gode og trygge jobs i den offentlige sektor," siger Mona Striib.

Falder gennem sikkerhedsnettet

Ifølge Trine Larsen, der er arbejdsmarkedsforsker ved FAOS på Københavns Universitet, har der de seneste 20 år været en svagt stigende tendens til flere såkaldte 'atypisk beskæftigede' på arbejdsmarkedet.

"De er de første til at falde igennem hullerne i sikkerhedsnettet. Da for eksempel coronakrisen kom, blev de opsagt fra den ene dag til den anden, fordi de ikke har noget opsigelsesvarsel," siger Trine Larsen om et af eksemplerne på de utrygge vilkår, der kendetegner området.

Modellen er fleksibel for arbejdsgiveren – og også for de lønmodtagere, der selv har valgt den måde at arbejde på. Men de timelønnede medarbejdere er ikke kun en fordel for arbejdspladsen ifølge Trine Larsen:

"Hvad sker der med fagligheden, kvaliteten af den ydelse, der bliver leveret, og de kompetencer, skiftende medarbejdere har, og som der for eksempel er brug for i plejen? Kan man regne med, at medarbejderne dukker op?" spørger hun. ★

DET HAR DU KRAV PÅ

FOA stiller krav om, at arbejdsgiverne respekterer de aftaler, der allerede er i forhold til timelønnede. De aftaler fortæller, at du skal på månedsløn

- i det øjeblik det ligger fast, at et vikariat vil strække sig over mere end en måned.
- hvis du som timelønnet følger et fast skema i mere end en måned.
- hvis du over en periode på 3-6 måneder hver uge har været indkaldt til pludseligt opståede opgaver (her er arbejdsgiverne ikke enige i FOAs fortolkning).

KILDE: FOA

BAG OM ORDENE

Atypisk beskæftigede

dækker over timelønnede, månedslønnede med lavt timetal og merarbejde samt tidsbegrænsede ansættelser.

o-timers-kontrakter

betyder, at du har en fast aftale med en arbejdsplads, men du har ikke sikkerhed på at få vagter.

”Da jeg var på timeløn, sparede jeg kun meget lidt op til pension. Jeg var studerende og tænkte ikke så langt. Det betyder, at jeg først nu, efter jeg er kommet på månedsløn, er begyndt at spare op for alvor,” fortæller Anders Druskeit Danielsen.

”Jeg har ikke tal på, hvor mange ansættelser jeg har haft”

Efter 10 år som timeansat, vikaransat og tidsbegrænset ansat på Regionshospitalet Horsens er 29-årige Anders Druskeit Danielsen gået over til en fuldtidsstilling. Her fortæller han om forskellen.

Jeg startede i 2010 og har ikke tal på, hvor mange forskellige ansættelser jeg har haft. Det første halvandet år var jeg ansat tre måneder ad gangen, så aftjente jeg værnepligt, kom tilbage på tre måneders kontrakter på 32,5 timer om ugen, selvom jeg aldrig arbejdede under 37 timer. Det var mit første voksenjob, og jeg tænkte, at det nok bare var sådan, det var.

I 2014 begyndte jeg at læse kommunikation og journalistik på universitet og gik over til timeløn som tilkalddevikar på sygehuset. Hvis der var sygdom, fik jeg en sms om morgenen, andre gange blev jeg spurgt i forvejen. Kort varsel passede mig perfekt. Jeg havde brug for, at min kalender ikke var låst, for jeg vidste ikke, om jeg fik travlt på studiet, eller om der skete noget socialt. Så gik jeg over til at arbejde

FOA HJALP TIL HØJERE LØN

Da Anders Druskei Danielsen fik fuldtidsjob som serviceassistent på sygehuset i 2020, blev han indplaceret på samme løntrin, som da han startede som løst-ansat i 2010. 10 års anciennitet havde altså ikke afspejlet sig i lønnen. Det prøvede FOA Horsens over og rejste sagen. Med held. Sidst i januar fik Anders Druskei Danielsen godskrevet fem års anciennitet – og stiger altså i løn.

to weekender på 12 uger og tage timer ud over det. Ville jeg arbejde, var der altid noget. Jeg blev færdig sidste sommer og gik tilbage til de tidsbegrænsede ansættelser, men til sidst blev det irriterende at forny kontrakterne konstant.

Økonomien

Da jeg startede tilbage i 2010, boede jeg hjemme hos mine forældre og var økonomisk uafhængig af at have et særligt antal timer. Senere, da jeg studerede, vidste jeg, at jeg altid havde min SU, og jeg havde ikke sat mig dyrere, end at jeg kunne klare mig. I dag er jeg økonomisk afhængig af at tjene et vist beløb. Jeg har bosat mig dyrere, min livssituation har ændret sig. Som timelønnet fik jeg løn hver 14. dag, og det betød, at jeg ikke vidste, hvad jeg fik udbetalt. Hvis det var fortsat, ville jeg mangle overblik. Jeg siger stadig ja til ekstravagter og overarbejde for at tjene mere.

Fagligheden

Jeg har altid været god til at sige til og fra og har heller ikke været bange for at bede om noget. Det havde nok været anderledes, hvis jeg havde været afhængig af jobbet. Som timelønnet skal du være god til at byde dig til og blande dig socialt og fagligt, ellers kan du hurtigt blive glemt. Jeg startede med at blive sidemandsoplært til at gøre udstyret rent i 'endoskopien'. Senere begyndte jeg at køre med patienterne, lave portørarbejde og have direkte patientkontakt. Jeg fik nogle kurser og blev opfordret til mere. Det har flasket sig for mig. ★

TILLIDSREPRÆSENTANTEN:

TIMELØNNEDE KAN GIVE KNAS PÅ ARBEJDSPLADSEN

Sygehuset er et maskineri. Som en række tandhjul, der kører, og er afhængige af hinanden og derfor går i stå, hvis et af dem ikke fungerer.

Sådan forklarer tidligere tillidsrepræsentant, nuværende suppleant og serviceassistent på Regionshospitalet Horsens, Benny Iversen, mekanismerne bag det 'æreskodeks', han arbejder ud fra, og som betyder alt for det økosystem, et sygehus er. Men det kan være svært at forstå for de timeansatte.

"Vi arbejder her, fordi vi vil det. Fordi vi vil gøre en forskel og elsker vores arbejde. Det er derfor, vi har taget uddannelser, dygtiggjort os og taget efteruddannelse. Men det æreskodeks er ikke altid udgangs-

punktet, hvis du kommer ind for at tjene nogle hurtige penge," siger Benny Iversen.

Kan opstå splittelse

Han har set antallet af timeansatte og o-timerskontrakter gå op og ned på sygehuset.

Ofte arbejder de timeansatte efter at være blevet sidemandsoplært i køkkenet, med rengøring og med at rede senge op og indgår som sådan ikke i beredskabet eller har direkte med patienter at gøre. De er desuden sjældent organiserede.

Og fordi der ofte er forskel på faglighed og udgangspunktet for arbejdet, kan der hurtigt opstå splittelse mellem det faste personale og de timeansatte.

"Det er fuldstændig afgørende, hvem man får ind. At de selv har et engagement, bliver ordentligt lært op, og at ledelsen er god. Ellers kan det ende med at blive meget sårbart for arbejdspladsen, netop fordi vi alle er afhængige af hinanden," siger Benny Iversen. ★

Tr-suppleant Benny Iversen kan sagtens se arbejdspladsens fordel i et fast vikarkorps, man kan ringe til, når der er sygdom, efteruddannelse og ferie blandt det faste personale. "Men det er vigtigt, at det ikke tager overhånd."

**SÅ MANGE ARBEJDER
SOM TIMELØNNEDE**

I kommunerne

789

Husassistenter og
ikke-faglærte
(9,1 %)

1.153

Teknisk personale
(13,1 %)

15.023

Sosu-ansatte
(16,9 %)

11.878

Pædagogmedhjælpere
(40,7 %)

6.204

Omsorgs- og
pædagogmedhjælpere
(47,5 %)

I regionerne

236

Husassistenter
(10,6 %)

2.987

Sosu-ansatte
(27,4 %)

75

Servicemedarbejdere
(9,2 %)

1.028

Omsorgs- og pædagog-
medhjælpere
(38,1 %)

KILDE: KRL DATA FOR 2019

De unge vænnes til dårlige forhold

Forskeren bag Danmarks mest omfattende undersøgelse af det nye arbejdsmarked fastslår, at der 'helt op i det politiske lag' er mange, som ikke aner, at usikre ansættelser er et udbredt problem.

Forestil dig, at der er 10 timeansatte vikarer på din arbejdsplads. Ni af dem er unge, måske holder de sabbatår, måske er de under uddannelse, men de ved, at timeansættelsen ikke er permanent. Og selvom de er vant til at arbejde 40 timer på en uge, er det ikke en katastrofe, hvis de én uge kun får fem timer.

"Men den tiende kollega er enlig forælder. Og for vedkommende er det et kæmpestort problem. Her betyder fem timer i stedet for 40 forskellen på at kunne købe en flyverdragt, eller om børnene kan komme på sommerferie."

Det siger ph.d. og lektor Janne Gleerup, der er arbejdsmarkedsforsker ved RUC og står bag landets mest omfattende undersøgelse af prekarisering – et arbejdsmarked,

der i stigende grad går hen imod løse ansættelser.

"Der er nogle områder, hvor problemet er i vækst, for eksempel den offentlige sektor, blandt andet fordi den er præget af dårlig økonomi," siger Janne Gleerup og peger på, at fraværet af tryghed i ansættelsen giver en meget usikker tilværelse.

"I de senere år har vi snarere set en afvikling af et sikkerhedsnet end en udvikling. For eksempel med vanskelige optjeningsvilkår på dagpengeområdet," siger Janne Gleerup.

Har brug for to-tre job

Men fordi det kun rammer en vis del af medarbejderne, aner mange 'helt op i det

Janne Gleerup peger på, at dårlig økonomi i den offentlige sektor er årsagen til stadigt flere løse ansættelser.

I de senere år har vi snarere set en afvikling af et sikkerhedsnet end en udvikling.

JANNE GLEERUP

PH.D. OG LEKTOR, ARBEJDSMARKEDSFORSKER, RUC

HER ER FALDGRUBERNE

Du bliver utryg. Timekontrakter giver en grundlæggende eksistentiel utryghed, fordi det rammer livsgrundlaget. Kan du betale dine regninger? Kan du betale husleje i denne måned? Har du nok til de daglige fornødheder? Kan du komme på ferie?

Du er altid på vej. Det ligger i de løse ansættelser, at du altid må videre og altid spiller på flere heste. Men det er stressende at have to jobs og samtidig gå til jobsamtale til et tredje, fordi kontrakterne er ved at udløbe. Det betyder, at du aldrig kan være helt mentalt til stede eller tillade dig fordybelse og tilknytning i dit arbejde.

Du får svært ved at etablere dig. Du kan ikke få en lejlighed, fordi du ikke har fast indtægt. Og hvis du som løsarbejder bliver gravid, er det svært at få job eller løn under barsel. Alt i alt: Usikre ansættelser skaber for mange en spiral af negative mekanismer.

Du mister faglig integritet. Arbejde skaber identitet og mening, og vi har brug for at kunne udvikle os i arbejdslivet. Men som timeansat er du sjældent den, der bliver investeret i via efteruddannelse og opkvalificering.

Mange oplever desuden, at de får de mindst attraktive arbejdsopgaver og bare fylder huller ud. Det kan i sidste ende betyde, at du oplever at miste fagligt selvværd.

Du oplever uretfærdighed. Som timeansat løser du ofte de samme opgaver som de fastansatte kolleger. Du har måske bare ikke pensionsopsparingen, barnets første sygedag, og du får ikke de interessante informationer eller bliver inviteret til julefrokost. Isoleret er det småting, men når privilegieforskellen bliver smurt ud i alle henseender i dit arbejde, giver det en følelse af ubegrundet forskelsbehandling, der rammer arbejdsglæden og skaber kløfter mellem kolleger.

Du overpræsterer. For at gøre dig synlig har du en tendens til at overpræstere. Hellere give for meget end for lidt, og hvem ved – måske får det forlænget din kontrakt. Du lægger dig måske nødig syg. Måske tilbageholder du kritik, fordi du ikke vil fremstå som en besværlig medarbejder og kollega. Eller du bider chikane i dig. Mennesker kan klare at være på prøve i en overgang, men det slider, hvis det bliver til en præmis for dit arbejdsliv.

politiske lag' ikke, at usikre ansættelser er et udbredt problem.

"Mange forbinder den offentlige sektor med faste kontrakter, løn under sygdom, ferie og pensionsopsparing. Men det er ikke hele billedet. Der findes mennesker, der har brug for at kombinere flere ansættelser for at klare sig," påpeger Janne Gleerup og understreger, at det ikke kun er usikkerhed og stress for den enkelte.

"Hvem der kommer på A-holdet kan være tilfældigt, og det virker dybt uretfærdigt. Derfor er det samfundsmæssigt sprængfarligt, hvis en ubegrundet ulighed breder sig," siger hun.

Og selvom de unge timeansatte nødvendigvis ikke synes, de har et problem, så kan det sagtens blive det på sigt.

"Når unge bliver ansat på dårlige vilkår, får vi vænnet en hel generation til forhold, forældrene aldrig ville have fundet sig i. De ved ikke, at det kunne være anderledes." ★

KILDE: JANNE GLEERUP, PH.D. OG LEKTOR VED RUC

HJEMMEARBEJDE? IKKE HOS OS

I disse uger er det et år siden, coronakrisen ramte Danmark. Mange har været nødt til at arbejde hjemmefra. Men langt fra alle ...

ILLUSTRATION: GITTE SKOV

PÆDAGOGMEDHJÆLPEN STINE MAYMANN

FOLK SPØRGER, HVORFOR JEG HAR SØGT 'NEDAD'

AF MALIN SCHMIDT | FOTO: JACOB NIELSEN

Min farmor lærte mig fuglenes navne. Solsort, skade, mejse. En dag fløj en lille musvit ind gennem vinduet. Den flaksede panisk rundt i stuen, indtil den bankede ind i en rude og besvimed. Livløst lå den i min hånd, indtil den kom til sig selv og fløj ud ad vinduet. Jeg var kun tre år, men lige der fik jeg den her store følelse af noget værdifuldt, som jeg kan være med til at passe på. Den følelse forsøger jeg at give videre til børnene. At mærke kulde, varme og blæst, sanse naturens dufte og lyde og opdage den glæde, det giver.

Jeg er uddannet lærer, har arbejdet som skovløber og boet i en skov ved Feldborg i Midtjylland med kronhjorte og ugler i baghaven. Det var ret fantastisk. Men da min far blev syg, ville vi tilbage til Sjælland, hvor jeg fik et vikariat som pædagogmedhjælper i en vuggestue. Her så jeg, hvordan de små børn helt intuitivt tager naturen ind. De er nysgerrige, de lægger mærke til små ting og har en umiddelbar glæde og gåpåmod. Og så er de ligeglade med, om de bliver beskidte og våde. De forsøger at forstå verden. Det er så interessant.

Folk spørger tit, hvorfor jeg har søgt 'nedad'. At jeg da må være gået voldsomt ned i løn. Men jeg føler det som, jeg har søgt tættere på. Det er som en rejse mod noget vigtigere, for jo tidligere vi starter med at opleve naturen, jo dybere bliver det for os, og allerede i femte klasse kan det være forsvundet. Jeg er overbevist om, at man ved at få et forhold til dyr og skoven, til fugle og insekter, bliver mindre tilbøjelig til at smide plast i naturen eller at tage bilen. Det er min måde at redde verden på. ★ MASCH@FOA.DK

| CV |

2019: Pædagogmedhjælper i daginstitutionen Fogedgården i Køge og medansvarlig for institutionens omstilling til naturprofil

2016-2019: Lærer på specialskole

2015: Natur- og scienceprojekt i tre daginstitutioner

2010-2015: Naturvejleder og skovløber

2004-2010: Folkeskolelærer

MOD LYSERE TIDER

STRIIBEN | Vi er godt i gang med 2021 efter et forfærdeligt år, hvor corona holdt sit indtog med stærk indflydelse på vores verden. Nu handler det om kapløbet mellem vaccinerne og de nye mere smitsomme corona-varianter. Et kapløb, vi SKAL vinde.

FOA lykkedes i 2020 med at få sat skarpe aftryk på finansloven, så de offentlige arbejdspladser ikke igen kom til at betale prisen med massive nedskæringer. Vi har indgået et hav af aftaler med fokus på at skærme medlemmerne på arbejdspladserne. Vi har blandt andet sikret, at det anerkendes som en arbejdsskade, hvis du bliver smittet med corona på dit arbejde, og at risikogrupper kan blive hjemme med løn. Får du senfølgeskader, er der oprettet klinikker, der kan behandle. Desuden er det sikret, at kommuner og regioner kompenseres for coronaudgifter, så det ikke koster på normeringer.

Vi er forhåbentlig tæt på slutspurten, hvor vi kan se mod mere normale tilstande, omend med varige aftryk af corona. FOAs opgave bliver fortsat at fokusere på, at velfærden ikke skal betale for krisen. Vi skal også holde fast ved den positive læring, som håndteringen af corona har givet os. Slip medlemmernes faglighed fri. De kan også, når det gælder for alvor.

I skrivende stund er vi midt i overenskomstforhandlingerne. Jeg vil ikke lægge skjul på, at det er en særdeles vanskelig omgang. De økonomiske udsigter er usikre, balancerne mellem de mange faglige organisationer og forskellige faggrupper udfordrer os. Det samme gør arbejdsgivernes udmelding om en robust ramme (læs: smal ramme), så vi er på overarbejde med at finde løsninger. På foa.dk kan du finde de krav, vi har rejst.

Én ting er sikkert. Vi kæmper for at lande en overenskomsttafte, der er så god som overhovedet mulig, og som får fællesskabet styrket ud på den anden side. Med FOAs medlemmer i et stærkt fællesskab klarer vi den. Tak for jer! ★

MONA STRIIB
FORMAND

”

ÉN TING ER SIKKERT.
VI KÆMPER FOR AT
LANDE EN OVERENS-
KOMSTAFTALE, DER
ER SÅ GOD SOM OVER-
HOVEDET MULIG.

@STRIIBMONA

HVAD
MENER
DU?

OM FULDTID

Vi har plukket kommentarer fra en af debatterne på Facebook. Fagbladet FOA har ringet til Birte Jensen for at høre, hvad der fik hende til tasterne.

Deltag i debatten

facebook.com/foadanmark

Vi forbeholder os ret til at forkorte indlæggene.

BIRTE JENSEN

JEG FÅR NEJ TIL FLERE TIMER

Jeg er ansat 30 timer om ugen. De seneste tre-fire år har jeg jævnligt spurgt, om jeg kan få flere timer. Jeg skal snart på efterløn, men jeg føler godt, at jeg kan holde til at have for eksempel to eller fire timer ekstra om ugen. Men jeg ved snart ikke, om jeg gider at spørge længere, for svaret er det samme hver gang: 'Nej'. Jeg har en kollega, som også har spurgt om at gå op i timer mange gange. Hun får samme svar som jeg. Ledelsen prioriterer at have ufaglærte afløsere frem for at give os flere timer. Om det er på grund af, at de er billigere, ved jeg ikke. Det kan godt føles lidt som om, at man som fastansat er mindre værd end de ufaglærte afløsere. ★

JORL@FOA.DK

Birte Jensen

Birte Jensen

Jeg har bedt om at komme op i tid på det plejehjem jeg arbejder på, er på 30 timer, men det kan ikke lade sig gøre på min arbejdsplads, ønsket er bare til 32 eller 34 timer, men der er lukket

Synes godt om · Svar

ANDRE SKREV

18. JANUAR

Jacob Krogh-Simonsen

Nej tak til højere arbejdstid. I dag skal man holde, til man er 70, og mine 28 timer om ugen i aftenvagter er mere end rigeligt. Knokler en vis legemsdel ud af bukserne, hver gang jeg er på job. Går hjem efter hver vagt med ondt i skulder og knæ. Jeg vil hellere have højere løn og corona-tillæg.

18. JANUAR

Gitte Dam-Johansen

Jeg går ind for valgfrihed. Man skal kunne vælge, hvad der passer en. Jeg har kun været på fuldtid i meget få perioder, og jeg er hurtigt vendt retur til færre timer.

19. JANUAR

Sonja Engel Walther

Det vil være rart at kunne vælge, da helbredet også skal følge med. Men fint hvis der er bedre mulighed for fuldtid, da mange unge familier nok har økonomisk brug for det. Alternativt: Op med lønnen, hvor den burde være for at matche ansvaret.

Charlotte serverer mad for de uønskede

Tre gange om dagen skal der deles mad ud til afviste asylansøgere på udrejsecentret Kærshovedgård. Charlotte Flø Iversen står i spidsen for køkkenet og lytter gerne til sorger og frustrationer hos beboerne, der skal sige farvel til drømmen om et liv i Danmark.

AF ANJA SKOV MARCUSSEN | FOTO: TOR BIRK TRADS

UDREJSECENTRET

- Kærshovedgård, der ligger i Midtjylland, er et af to udrejsecentre i Danmark. Her bor enlige mænd og kvinder, der er udvist med en dom eller er på tålt ophold.
- Centret drives af Kriminalforsorgen under Udlændingestyrelsen.
- Udrejsecentret har døgnbemanding, videoovervågning og adgangskontrol. Beboerne er ikke frihedsberøvede og kan frit komme og gå på centret. Dog har de opholdspligt, og det betyder, at de skal bo og overnatte på centret.

KILDE: KRIMINALFORSORGEN

CONTROLLER OG BLÆKSPRUTTE

- Charlotte Flø Iversen bruger sin uddannelse som pædagogisk assistent og mediator og sin erfaring som tjener og køkkenmedarbejder. Ud over at bestille og anrette maden består hendes arbejdsopgaver i at tælle varer og flytte rundt på kasser og paller.
- Maden kommer udefra, men Charlotte er med til at mindske madspild ved at bestille de rette mængder. Det kan være svært, fordi der nogle dage er 200 spisende beboere, andre gange 300.
- Praktikanterne i køkkenet er beboere, der blandt andet hjælper med opvask og rengøring.

PÅ SLAGET 12.30 står de første beboere i køen og tager imod bokse med båndkartofler og lammeфриkadeller. Beboerne på udrejsecentret Kærshovedgård må ikke selv lave mad og får derfor alle måltider serveret. Fælles for dem er, at de venter på at blive sendt ud af landet. Det tænker Charlotte Flø Iversen dog ikke over i løbet af sin travle arbejdsdag. "Det er et vilkår. De bor her, fordi de er uønskede i Danmark."

Charlotte Flø Iversen er kitchen controller og ansvarlig for, at maden er bestilt og bliver portionsanrettet. Det er politisk bestemt, hvad der serveres. Hun forsøger at forsøde livet lidt for beboerne, og derfor er der lidt flere valgmuligheder end kun havregryn til morgenmad.

Ikke al maden falder i beboernes smag, og Charlotte Flø Iversen står i forreste række, hvis de er utilfredse. Centret kan være en trykkoger af opsparet frustration, og det sker, at der bliver råbt skældsord efter hende og kollegerne. Alle ansatte har alarmer på sig i tilfælde af, at en beboer bliver voldelig – det er dog de færreste, der skaber problemer.

Nogle af beboerne er i praktik i køkkenet. Her lægger Charlotte øre til, hvis de er nedtrykte over for eksempel ikke at få lov til at komme ud på weekend. Mange har frygtelige ting med i bagagen, alligevel er det den menneskelige kontakt, der gør arbejdet givende. Tiden flyver af sted, og hver morgen tænker hun: "Yes, jeg skal på arbejde."

Charlotte gør da også en dyd ud af at møde beboerne med et smil og en kort snak, når de tager imod maden. For selvom de ikke skal blive, er centret deres hjem, indtil de bliver sendt ud af Danmark. ★ ASMA@FOA.DK

RENGØRING ER IKKE BARE RENGØRING

FAGLIGT TALT | Vand, sæbe og sprit er blevet en fast følgesvend for os alle under coronapandemien. Sundhedsmyndighedernes budskaber i form af tv-spots, plakater og pjecer er efterhånden trængt ind i vores bevidsthed. Og coronakrisen er ved at lære os alle den samme pointe: Et af de vigtigste våben i kampen mod virus er hygiejne og rengøring.

Derfor er det afgørende, at vi benytter os af jer medarbejdere, der rent faktisk ved, hvordan man stopper virus. Det er jer, der kender de basale grundregler i hygiejnisk rengøring, og hvordan man effektivt bryder smittekæder. I har erfaringen og den nødvendige uddannelse. I ved, hvor risikopunkterne er på sygehuse, bosteder, plejecentre, skoler og i dagtilbud. Og I er dem, der har den faglige viden til at kunne træde ind i en plejebolig, starte i det rene område og ende i det urene, så smitten ikke føres rundt i hjemmet.

I foråret 2020 blev det aftalt, at staten ville dække kommunernes merudgifter til blandt andet den øgede rengøring. Jeg forventer selvfølgelig, at kommunerne får fuld kompensation i både 2020 og 2021, hvilket forliget om finansloven også bekræfter.

Min appel skal derfor lyde til kommunerne, at det er på tide at investere i fagligt kvalificeret personale. Det bør efterhånden være soleklart, at vi fortsat vil have brug for flere personer med den rette faglighed. Ikke blot for at bekæmpe denne pandemi, men også andre infektionssygdomme og udfordringerne med multiresistente bakterier. ★

Pia Nielsen
PIA NIELSEN
SEKTORFORMAND

”

DET ER JER, DER KENDER DE BASALE GRUNDREGLER I HYGIEJNISK RENGØRING, OG HVORDAN MAN EFFEKTIVT BRYDER SMITTEKÆDER.

@KOSTOGSERVICE

KORT OG GODT

SPOTTER SNYD MED KRYDDERIER

Ved hjælp af et såkaldt massespektrometer kan forskere fra DTU nu se, om der er snydt med krydderier i fødevarer. De har analyseret blandt andet vanilleis og -yoghurt, hvor der sandsynligvis var svindlet med syntetisk vanille i fem ud af 23 prøver.

Læs mere
kost.dk

FOTO: JACOB NIELSEN

FRA UFAGLÆRT TIL RENGØRINGSTEKNIKER

På toiletterne under Rådhuspladsen i København har flere 'tissekoner' og 'tissesmænd', som de kalder sig, uddannet sig til rengøringsteknikere, og planen er, at de skal videreuddanne sig til serviceassistenter. De har fået midler til det fra Den Kommunale Kompetencefond, som giver op til 25.000 kroner i støtte.

KILDE: FOA T'S BLAD, ETTEREN

FOTO: COLOURBOX

Vild med vildt

På Lolland-Falster er der meget dyrevildt i naturen, og det har mange ældre i landsdelen været vant til at spise hele deres liv. Derfor har Fælleskøkkenet, som leverer mad til blandt andre plejecentre, lavet en aftale med lokale jægere, som de køber kød af, fortæller Britta Holse, som er husassistent i Fælleskøkkenet.

”Kunderne er meget begejstrede for tilbuddet om vildt og vælger det med glæde. Det gælder både, når der serveres fasaner i portobellosauce eller vildtragout af dåvildt, for ikke at tale om de gange, hvor vi er så heldige, at vi kan tilberede gule ærter kogt på sprængt vildgås.”

PAS PÅ HÅNDEKSEM UNDER CORONA

58 personer har fået anerkendt en hudlidelse som en erhvervs-sygdom i relation til corona-virus. Det kan være brug af for eksempel sprit, rengøringsmidler eller handsker, der har givet eksem eller gener.

KILDE: ARBEJDSMARKEDETS ERHVERVS-SIKRING, DATATRAÆK DECEMBER 2020

**Gode råd
mod håndeksem**
bfa-service.dk/
paa-med-handsken

350

gram kød om ugen
skal vi maksimalt spise
ifølge Fødevarestyrelsens
syv nye klimavenlige
kostråd. I stedet skal vi
skruer op for bælgrugter.

SE
FORSKERZONEN
SIDE 43

FOTO: COLOURBOX

FARVEL TIL BURÆG

I 2010 udgjorde buræg 61 procent af de æg, der blev solgt i Danmark. I 2019 var det 10 procent. Nu vil regeringen udfase produktionen af buræg. Hvornår det sker, skal forhandles i Folketinget.

KILDE: MINISTERIET FOR FØDEVARER, LANDBRUG OG FISKERI

**Det er ikke bare sådan,
at vi bliver, hvad vi
spiser. Klimaet bliver
også, hvad vi spiser.
Det skal vi tænke over
i fremtiden.**

RASMUS PREHN

MINISTER FOR FØDEVARER,
LANDBRUG OG FISKERI VED PRÆSENTATIONEN
AF FØDEVARESTYRELSENS NYE KOSTRÅD

”Vi anede ikke, at vi som efterladte kunne få hjælp”

I maj 2020 døde den 75-årige social- og sundhedsassistent Preben Kastrup, efter at han var blevet smittet med corona på det plejehjem, hvor han arbejdede. Støtten fra FOA har været uvurderlig, siger datteren.

AF MALIN SCHMIDT | FOTO: TOBIAS STIDSEN

FOTO: PRIVAT

Social- og sundhedsassistent Preben Kastrup blev 75 år.

KEND DIN RET

HJÆLP TIL EFTERLADTE

Hjælpen fra FOA stopper ikke nødvendigvis, når et medlem dør. Hvis tingene ikke går ordentligt for sig, og situationen er så alvorlig, at det for eksempel ender med et dødsfald, bistår FOA selvfølgelig de efterladte i en svær situation.

KILDE: ANDERS BANG MØNSTER HANSEN, ADVOKAT I FOA

Det har været en kamp. Sådan beskriver de efterladte til den 75-årige social- og sundhedsassistent Preben Kastrup det forløb, de oplevede, efter at han i 2020 blev smittet med corona på sin arbejdsplads og døde.

”Det har været frygtelig opslidende,” siger hans datter Marianne Kastrup Weyhe.

Preben Kastrup arbejdede på Plejehjemmet Salem i Gentofte, og familien siger, den selv måtte selv henvende sig til stedet for at få sagen meldt som en arbejdsskade. Her mener Salem, det skete på deres initiativ. Begravelseshjælpen fik familien i første omgang afslag på. Og et tilsagn om tre måneders løn til enken, Birgit Kastrup, gik først igennem, da FOA henvendte sig. Og ved redaktionens slutning ventede de efterladte stadig på ’en god dialog’ med Salem. Familien vil gerne have advokaten fra FOA med som bisidder. Salem ønsker at mødes uden advokater.

Uden FOA ingen hjælp

Preben Kastrup var medlem af FOA, som derfor har bistået de efterladte. De var ikke klar over, at de som pårørende havde den mulighed.

”Jeg føler, at den eneste hjælp, vi har fået, er den hjælp, vi har fået af FOA,”

siger Marianne Kastrup Weyhe og suppleres af sin mand, Peter Weyhe:

”Jeg er overbevist om, at hvis vi ikke havde fået hjælp af FOA, så havde vi hverken fået begravelseshjælp eller tre måneders løn, og vi havde slet ikke vidst, hvordan vi skulle køre sagen i Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES),” siger han.

Reaktion fra Arbejdstilsynet

Preben Kastrup blev smittet med corona i begyndelsen af april 2020 efter at have været på aftenvagte med en beboer med symptomer. For Preben Kastrup eskalerede sygdommen hurtigt, først derhjemme, siden på intensivafdelingen på Gentofte Hospital, hvor han blev lagt i respirator. 22. maj afgik han ved døden.

I perioden blev 19 beboere og 12 medarbejdere på plejehjemmet smittet med corona, og i august reagerede Arbejdstilsynet med en afgørelse uden handlepligt. Salem havde ikke sikret de ansatte tilstrækkeligt mod corona, men det var efterfølgende bragt på plads.

Det mindste FOA kan gøre

Derudover var det en skærpende omstændighed, at Preben Kastrup var 75 år og dermed i risiko for at få et alvorligt sygdomsforløb, og at han desuden arbejdede uden

værnemidler med en beboer, der havde symptomer.

Men selvom det fik en dødelig udgang for Preben Kastrup, har Arbejdstilsynet hverken meldt Salem til politiet eller givet bøde for uforsætlighed. Og det har FOA klaget over.

”Når man som virksomhed har overtrådt arbejdsmiljøloven, og konsekvensen har været så voldsom som et dødsfald, så mener jeg som minimum, at man burde have oversendt sagen til politiet til vurdering,” siger Anders Bang Mønster Hansen, der er advokat i FOA.

Han har kørt sagen for familien i Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, over

for Arbejdstilsynet og over for Salem og Diakonissestiftelsen, hvor han gentagne gange har henvendt sig, fordi familien ønsker et møde.

Desuden ligger FOA stadig i forhandling med Diakonissestiftelsens forsikringsselskab.

”Det mindste, vi kan gøre, er at hjælpe dem med at få det, loven siger, de skal have. Om ikke andet, kan vi hjælpe med økonomien,” siger Anders Bang Mønster Hansen. ★ MASCH@FOA.DK

Læs mere
på fagbladetfoa.dk

”Det har været et frygteligt hårdt forløb, og vi havde været endnu sværere stillet, hvis vi ikke havde fået hjælp af FOA,” siger ægteparret Marianne Kastrup Weyhe og Peter Weyhe, datter og svigersøn til den afdøde social- og sundhedsassistent Preben Kastrup.

DE FIK OGSÅ HJÆLP AF FOA

Kenn Kristensen
**FIK GENÅBNET ADGANG
TIL SYGEDAGPENGE**

Den 54-årige serviceassistent Kenn Kristensen var ramt af stress og depression og var så syg, at han hverken kunne deltage i opfølgningssamtaler på sin arbejdsplads, Sundhedshuset i Helsingør, møder i kommunens sygedagpengaafdeling eller svare på henvendelser i e-Boks.

Det betød, at kommunen stoppede for hans sygedagpenge – stort set samtidig med, at han også blev fyret.

Det kunne have kostet ham mange penge, men FOA Nordsjælland formåede at få kommunen til at genåbne sagen med tilbagevirkende kraft. Kenn Kristensen fik efterbetalt 40.000 kroner – og kom også tilbage på sygedagpenge.

Mette Møller
SLÅET TILBAGE TIL START

Mette Møller var 20 år, da hun som vikar på et plejecenter skulle forflytte en benamputeret borger – og hørte et knæk i sin ryg. ”Det er ikke alvorligt,” tænkte hun, men det viste sig at være en diskusprolaps, som ændrede Mette Møllers liv. I dag – ni år senere – lever hun i et smertehelvende som førtidspensionist. Efter et årelangt tovtækkeri om mengrad og tab af erhvervsevne er hun blevet slået tilbage til start af Ankestyrelsen, som pludselig har ændret kurs og afvist hendes rygggener som en arbejdsskade. Sammen med FOA skal Mette Møller til november i retten for at kæmpe for, at Ankestyrelsen genoptager sagen.

Har du brug for hjælp
Kontakt din FOA-afdeling via foa.dk

Sådan får du tidlig pension

GUIDE

FOLKEPENSIONS- ALDEREN STIGER

I 2022 skal du være 67 år for at gå på folkepension. I 2030 stiger den til 68 år. I 2035 til 69 år. Og i 2070 vil den være 74 år, hvis Folketinget fortsætter med at regulere efter stigende levealder.

MANGE I FOA KAN FÅ TIDLIG PENSION

Regeringen vurderer, at cirka 4.000 medlemmer af FOAs a-kasse i 2022 vil have ret til at gå på tidlig pension. I en medlemsundersøgelse svarer 8 ud af 10 FOA-medlemmer, at de finder det 'sandsynligt' eller 'meget sandsynligt', at de vil bruge en ordning med mulighed for tidlig pension.

Loven om tidlig pension blev vedtaget kort før jul, og den giver mange FOA-medlemmer mulighed for at trække sig tilbage et, to eller tre år før den almindelige pensionsalder. Men reglerne kan være svære at forstå og indeholder mange detaljer. Her får du et overblik.

AF FINN DANIELSEN, FIDA@FOA.DK

Har du brug for hjælp

Kontakt din FOA-afdeling via foa.dk

KILDER: LOV OM INDFØRELSE AF RET TIL TIDLIG PENSION, BORGER.DK, BESKÆFTIGELSESMINISTERIET, REGERINGEN, STYRELSEN FOR ARBEJDSMARKED OG REKRUTTERING (STAR), FOA-MEDLEMSUNDERSØGELSE JUNI 2019

1	2	3	4	5
BETINGELSER Du kan få tre år med tidlig pension, hvis du er født i perioden fra 1955 til 1966 og har været 44 år på arbejdsmarkedet. Hvis du har arbejdet i 42 eller 43 år, kan du starte dit otium et eller to år før normal folkepensionsalder. Er du født senere end 1966, øges kravene til, hvor længe du skal have været på arbejdsmarkedet for at gå på tidlig pension. Det skyldes, at folkepensionsalderen gradvist stiger de kommende år. Efter at du eventuelt har fået bevilget tidlig pension, skal du i en periode op til tre måneder før pensioneringen enten have arbejde eller være i a-kasse i ni sammenhængende måneder.	VILKÅR Som tidlig pensionist får du en ydelse, der svarer til folkepensionens højeste niveau på 13.550 kroner om måneden. Den ydelse reduceres, hvis du har en pensionsformue på mere end to millioner kroner – og den går i O, hvis pensionsformuen er større end fem millioner kroner. Du må tjene op til 24.000 kroner om året uden reduktion i ydelsen, derefter trækkes 64 procent.	ANCIENNITET Antallet af år på arbejdsmarkedet tælles, fra du fylder 16 år og indtil det tidspunkt, hvor du er seks år fra din folkepensionsalder. Er du født i 1963, 1964, 1967 og 1968, er det dog syv år før. Arbejdet kan dokumenteres af ATP-indbetalinger eller på anden vis. Deltid (typisk mere end 18 timer om ugen) lige stilles efter nogle indviklede regler med fuldtid, fra du er fyldt 18 år. Perioder med en lang række offentlige ydelser for eksempel dagpenge, syge- og barseldagpenge, uddannelse senere i livet og praktiker under SU-uddannelser tæller med. Perioder på kontanthjælp tæller ikke med.	ANSØGNING Loven om tidlig pension træder i kraft 1. januar 2022. Reglen er, at man kan søge seks år før sin folkepensionsalder, altså fra det tidspunkt, hvor ancienniteten beregnes. Det hedder 'opgørelsesår'. Det betyder, at du fra 1. august 2021 kan søge om tidlig pension, hvis du er fyldt 61 år. I takt med at folkepensionsalderen stiger, flyttes opgørelsesåret også. Du kan søge i hele perioden fra opgørelsesåret og frem til almindelig pensionsalder. Bliver ansøgningen godkendt, får du et bevis for, at du kan gå på tidlig pension.	RÅD OG HJÆLP Udbetaling Danmark administrerer ordningen med tidlig pension og skal ifølge loven også vejlede om den. Reglerne er komplicerede, så det kan mange få brug for. Hvis du er usikker på, hvad loven betyder for dig, kan du også få hjælp i FOA. Det er vigtigt, at du får afklaret, hvilken form for tilbagetrækning der passer bedst til dig. Måske er det ikke tidlig pension, men seniorpension eller førtidspension. Og hvis du har ret til efterløn, eller allerede er gået på efterløn, kan du i stedet vælge tidlig pension og få kompensation for dit efterlønsbidrag. Få råd om, hvad der tjener dig bedst i din FOA-afdeling.

FOTO: JOHNER/RITZAU SCANPIX

INDBLIK ULIGHED I SUNDHED

FORSKER:

VI SKAL TURDE BLANDE OS I UDSATTE BORGERES SUNDHED

INDBLIK ER SKREVET AF THOMAS BJERG | FOTO: TOR BIRK TRADS OG JACOB NIELSEN

MØD
DEM PÅ
DE NÆSTE
SIDER

Susanne Møller
Social- og sund-
hedsassistent
"Vi har fået borgerne
til at dyrke motion."

Liselotte Bilenberg
Social- og sund-
hedsassistent
"Sundhedstjek er
virkelig effektivt."

Camilla Lindhal
Omsorgsmedhjælper
"Vi er beboernes
talerør."

Katrine Vrede
Social- og sund-
hedsassistent
"Vi er dygtige til at
sikre ekstra støtte."

Tina Jonasson
Social- og sund-
hedsassistent
"Der er kæmpe
sociale forskelle
på borgerne i
vores område."

Frontmedarbejderne har en nøglerolle i at modvirke ulighed i sundhed ved at opspore sygdom hos udsatte borgere. Men på bosteder og døgninstitutioner halter det bagefter, viser ny medlemsundersøgelse.

D en voksende sociale ulighed i Danmark slår markant igennem hos den fjerdedel af borgerne, der går kortest i skole og har den laveste indkomst. De bliver mere syge,

og de dør mellem fem og ti år før de højest uddannede og rigeste. Det har flere undersøgelser, senest fra Sundhedsstyrelsen, vist.

Men eksperter peger på, at frontpersonalet i højere grad kan indtage nøgleroller for at modvirke uligheden. Det gælder i ældreplejen, men også på bosteder

i socialpsykiatrien og på døgninstitutioner for borgere med funktionsnedsættelser.

Overlæge Morten Sodemann leder Indvandrermedicinsk Klinik på Odense Universitetshospital og har beskæftiget sig med ulighed i sundhed i årtier. Han peger på, at social- og sundhedsansatte ved, hvilke borgere der har mest brug for hjælp, og kan kæmpe for, at de får mere opmærksomhed.

”De eneste, der kan gøre det, er dem, der står i frontlinjen og møder de mest

udsatte borgere. Borgere med stærke pårørende skal nok klare sig,” siger Morten Sodemann.

Lever op til 20 år kortere

Ifølge forsker og projektchef Sidsel Vinge fra Videnscenter for Velfærd slår ulighed i sundhed allerhårdest igennem på bosteder for voksne. Hun efterlyser, at medarbejderne tager mere ansvar for, at borgerne lever sundt og ikke kun påtager sig pædagogiske og socialfaglige opgaver.

”På bosteder gemmer vi os under tanken om, at beboerne selv bestemmer over deres liv og sundhed. Det gør, at de dør tidligere end gennemsnittet. Det socialfaglige og pædagogiske personale er nødt til at tænke lighed i sundhed ind i hverdagen. Sundhed er ikke noget andre tager sig af, mens bostederne alene tager sig af det socialfaglige og pædagogiske.”

Sidsel Vinge sammenligner med daginstitutioner, hvor man tager ansvar for at skabe sunde rammer med ernæringsrigtig mad og bevægelse.

”

Vi skal ikke bare acceptere, at borgere på bosteder og institutioner dør så meget tidligere.

TORBEN HOLLMANN

FORMAND FOR SOCIAL- OG SUNDHEDSSEKTOREN I FOA

INDBLIK ULIGHED I SUNDHED

Hvad skal der til for at prioritere tidlig opsporing højere i dit arbejde?

Mere tid med hver borger:

56%

I højere grad i kontakt med de samme borgere:

41%

Mere sparring med kollegerne om borgerne:

40%

KILDE: FOA-UNDERSØGELSE OM TIDLIG OPSPORING, 2.137 DELTOG

”På bostederne kunne man være mere opfølgende og gå mere op i, hvad borgerne spiser, tilbyde hjælp til rygestop og få mere motion ind i hverdagen. Og være bedre til at kontakte sundhedspersonaler, hvis der er tegn på begyndende sygdom,” siger hun.

Ældreplejen er foran

En ny undersøgelse blandt FOA-medlemmer bekræfter, at der er mere fokus på tidlig opsporing i hjemmeplejen og på plejehjem end i socialpsykiatrien, behandlingspsykiatrien og på specialområdet.

For eksempel er 90 procent af de ansatte i ældreplejen helt eller delvist enige i udsagnet ’Min arbejdsplads har fokus på tidlig opsporing af funktionsnedsættelser, sygdomme og sygdomsforværring’. Til sammenligning er tallene 64, 76 og 79 procent på henholdsvis specialområdet, i socialpsykiatrien og i behandlingspsykiatrien. Noget tilsvarende gælder i spørgsmålet, om arbejdspladsen har de nødvendige redskaber til at lave tidlig opsporing.

FOA: Mindre teams er vejen frem

Torben Hollmann, formand for FOAs Social- og Sundhedssektor, anerken-

der, at det er en svær opgave at tage vare på borgernes sundhed i socialpsykiatrien og på specialområdet.

”Men vi skal ikke bare acceptere, at borgere på bosteder og institutioner dør så meget tidligere. Vi skal derfor tilføre sundhedsmæssige kompetencer til bostederne.”

Torben Hollmann ser gerne, at læger kommer fast ligesom plejehjemslæger.

”Det vil højne de sundhedsmæssige kompetencer og motivationen hos personalet, at de skal forberede sig og borgerne på, at lægen kommer.”

I ældreplejen kunne en anden form for organisering fremme tidlig opsporing af sygdom, mener Torben Hollmann.

”Vi har brug for mindre teams, så borgerne får besøg af de samme medarbejdere, der så lettere kan opdage ændringer. I mindre teams kan medarbejderne også bedre hjælpe hinanden, hvis en borger får brug for mere omsorg i en periode.” ★

”VI VIL HELLERE FOREBYGGE END BEHANDLE SYGDOM”

På det socialpsykiatriske bosted Tangkær er to sosu-assistenter med til at arrangere tværfaglige sundhedstjek for beboerne, der kan have svært ved at udtrykke, hvordan de har det.

FOTO: TOR BIRK TRADS

Sosu-assistent Liselotte Bilenberg motiverer beboerne på Tangkær til at sætte ord på, hvad de vil have ud af sundhedstjekket. ”For mange gør det en forskel, at lægen og behandlerne kommer til dem, frem for at de skal hen til lægen.”

De 60 beboere på det socialpsykiatriske bosted Tangkær har blandt andet skizofreni, alkoholdemens og bipolar lidelse. Nogle har en retslig foranstaltning, og hos flere spiller misbrug eller afhængighed ind. Derfor kræver det en særlig indsats, hvis medarbejderne skal opdage symptomer på begyndende sygdom.

”Mennesker med psykiatriske udfordringer kan have svært ved at give udtryk for, hvordan de har det, og de kan forveksle somatiske og psykiatriske problematikker. Mange dør 10-15 år tidligere, og det vil vi modvirke. Vi vil hellere forebygge end behandle sygdom,” siger social- og sundhedsassistent Susanne Møller.

Forbereder sundhedstjek

Bostedet på Djursland har derfor indført sundhedstjek for beboerne, hvor op til syv fagpersoner deltager – en praktiserende læge, en psykiater og en sygeplejerske fra den lokale psykiatri, en farmaceut, en medarbejder fra beboerens kontaktteam og så social- og sundhedsassistenterne Susanne Møller og Liselotte Bilenberg. De er henholdsvis koordinator og medicinsansvarlig.

”Man træder ind i et effektivt rum.

Alle, der har en stemme omkring beboerens sundhed, er til stede, og vi kan ændre på ting med det samme,” siger Liselotte Bilenberg.

Forinden får beboerne taget blodprøver og EKG, og farmaceuten gennemgår medicinen. Personalet forsøger at finde beboernes motivation til at udfylde spørgeskemaer om deres sundhed, og hvad de vil have ud af mødet, der varer et kvarter. De kan også skrive ønsker om ændringer ind.

”Jeg laver sedler, der minder dem om mødet, og mine kolleger og jeg kan hjælpe dem med skemaet. Vi forbereder dem så godt som muligt,” siger Liselotte Bilenberg.

Flere motionerer

Sundhedstjekket har kørt siden 2011. Undervejs har man blandt andet opdaget tegn på diabetes, vitaminmangel, højt kolesteroltal og søvnproblemer. Der er i dag færre småbesøg hos lægerne.

Susanne Møller forklarer, at beboerne også motionerer mere.

”Vi har startet en gå-gruppe, nogle løber med fysioterapeuten, og andre vil svømme eller spille fodbold. De er blevet mere opmærksomme på deres sundhed.” ★

ÆNDRINGER I BEBOERNES LYDE KAN VÆRE TEGN PÅ SYGDOM

Omsorgsmedhjælper Camilla Lindhal holder øje med ændringer i vaner og lyde, når hun forsøger at opdage tegn på sygdom hos beboerne med udviklingshæmning i Landsbyen Sølund.

De otte beboere med udviklingshæmning i omsorgsmedhjælper Camilla Lindhals boenhed i Landsbyen Sølund ved Skanderborg har intet sprog eller bruger kun få ord, de har lært som børn. De giver også sjældent udtryk for, at noget gør ondt, og det stiller store krav til de ansatte.

”Vi lytter til deres lyde og ser på deres adfærd. Hvis en beboer, der plejer at råbe, holder op, kan der være noget galt. En ændring kan være tegn på noget somatisk, noget psykisk, utryghed eller overstimulering. Nogle gange er det subtile tegn, og så sparrer vi med kolleger. Er vi i tvivl, ringer vi til sygeplejerskerne og skriver det i vores fælles system, så de kan vurdere det,” siger Camilla Lindhal.

Øje på ændringer

Mennesker med udviklingshæmning udgør en udsat gruppe, og man kunne

frygte, at de ikke fik samme adgang til sundhedsydelse. Men Sølund har egen sygepleje, læge, fysioterapeuter, psykiater og tandpleje.

Det kræver dog ofte et stort pædagogisk arbejde at forberede beboerne. For mange bliver utrygge, hvis de møder en person, de ikke har en trykrelation til. Derfor nærmer medlemmer af sundhedsteamet sig beboerne gradvist og på beboernes præmisser.

”Når en beboer skal tilses af en læge eller fysioterapeut, taler vi om, hvilke rammer vi kan skabe, for at det bliver trygt og giver mening. Mange kan ikke deltage i tandlægebehandling uden beroligende medicin, og så vurderer vi, hvor vigtig behandlingen er. Vi skal undgå magtanvendelse,” siger Camilla Lindhal.

Hun forklarer, at medarbejderne systematisk kigger efter ændringer. Hver dag skriver de ind i skemaer, om beboerne er, som de plejer, og de udfylder et punkt om beboerens helbredstilstand.

”Vi støtter dem i at børste tænder og få tøj på. Vi kommer så at sige gennem hele kroppen. Vi beskriver også små ting som rødme på knæet.”

Personalet holder også øje med, om beboerne udvikler demens. Mange er kommet op i årene.

”Ting bliver opdaget og handlet på. Beboerne, jeg arbejder med, er næsten alle i tresserne eller oppe i halvfjerdsene.” ★

Omsorgsmedhjælper Camilla Lindhal taler tit med sine kolleger i Landsbyen Sølund, om beboerne ændrer adfærd. ”Jeg sparrer og reflekterer med kollegerne – hvad kan de se?”

Sosu-assistent Susanne Møller leder de tværfaglige sundhedstjek på Tangkær og har holdt oplæg for andre kommuner. ”Mange er overraskede. Kan man det? Hvordan gør I? Der ligger meget arbejde i starten med at samle læger og psykiatrisk personale.”

DE SØRGER FOR MERE STØTTE TIL DE UDSATTE

I et hjemmeplejeområde på Frederiksberg har medarbejderne gode erfaringer med systematisk sparring, som sikrer, at tegn på ændringer hos borgerne bliver opdaget tidligt.

FOTO: JACOB NIELSEN

Sosu-assistent Tina Jonasson fra hjemmeplejen på Frederiksberg oplever store sociale forskelle blandt borgerne. "Mange har ingen social støtte, og vi er deres pårørende. Vi hjælper dem med at komme til lægen og på hospitalet."

Social- og sundhedsassistenterne Katrine Vrede og Tina Jonasson gør det, som mange efterspørger om tidlig opsporing. De sparrer dagligt om borgerne, og de sørger for, at borgerne ser de samme medarbejdere. Og så går de til visitatoren, når de ser, at en borger er særlig udsat uden pårørende. Det hele bindes sammen af et grafisk redskab, 'Hjulet', som står på områdekantoret på Frederiksberg.

"Vi opdager sygdomme og ændrede tilstande, som vi ellers ikke ville se. På vores tværfaglige møder bruger vi 'Hjulet' som udgangspunkt, når vi diskuterer borgerne, og vi har det med i baghovedet, når vi er ude," siger Katrine Vrede.

Snavs og løse tænder

Hun opremser typiske tegn: Stort forbrug af alkohol, løse tænder, urinlugt og blærebetændelse, vægttab og forhøjet temperatur. De bemærker også, hvis hjemmet er snavset, eller borgeren ikke får nok at drikke og spise.

'Hjulet' består af seks felter med hver sin farve, som lederen drejer rundt på til triageringsmøderne. Her diskuterer op til 20 social- og sundhedshjælpere og -assistenter, sygeplejersker og terapeuter ændringer hos enkelte borgere. De gennemgår alle seks felter: fysiske klager, psykisk - socialt, medicin - indtagelse, hverdagsaktiviteter og hjemmet.

Flere øjne på

Medarbejdere, der opdager ændringer, sætter borgerens navn og en brik svarende til feltets farve på fokustavlen.

Hjulet er udviklet i Roskilde Kommune for at håndtere hverdagsobservationer af ældre borgere. Medarbejdere og sundhedspersoner gennemgår observationer og tiltag på seks områder for at forebygge sygdom.

På den måde bliver møderne effektive. De tager 30 minutter undtagen om onsdagen, hvor mødet varer en time.

"Tiden er godt givet ud. Vi får flere øjne på og dermed flere løsninger," siger Tina Jonasson.

Begge forklarer, at de sparrer med hinanden og med hjælperne på telefon. Den tidlige opsporing højner fagligheden, mener Tina Jonasson, der var med til at tage 'Hjulet' i brug for otte år siden.

"Hjælperne fortæller mere fagligt om borgerne. De bliver knivskarpe, og de er vores vigtigste øjne. Derfor prøver vi også på, at de samme kommer ud til borgerne."

Hun og Katrine Vrede prøver at modvirke den sociale ulighed, der ofte er udtalt på Frederiksberg.

"Vi kan komme ud til en fint klædt, ældre dame i en 10-11-værelseslejlighed og så til en borger i en etværelses, hvor det flyder med flasker, gamle bleer og cigaretskod," siger Katrine Vrede.

Tina Jonasson forklarer, at de ofte går til deres visitator og får mere støtte til de mest udsatte.

"Det er vi ret dygtige til, for vi har været her længe. De gode, faglige argumenter vinder, for eksempel når borgerne er demente og ikke har pårørende." ★

"Vi møder mange ældre borgere, der er ensomme. Fine, ældre damer i store lejligheder kan også være ensomme, men de fattige er bedre til at indrømme, at de er det. Mange har levet et hårdt liv og drukket meget," siger sosu-assistent Katrine Vrede.

Læs mere
patientsikkerhed.dk
skriv 'tidlig opsporing'
i søgefeltet

GUIDE

SÅDAN KAN DU VÆRE MED TIL AT MODVIRKE ULIGHED I SUNDHED

1

På bosteder for voksne kan du som ansat se helhedsorienteret på borgernes liv og forsøge at påvirke deres sundhed med forslag og tiltag om kost, motion og tidlig opsporing af sygdom. Sundhed er en tværfaglig opgave, ikke kun de sundhedsfagliges ansvar.

2

Foreslå din leder og kollegerne, at I indfører procedurer og skemaer for tidlig opsporing af sygdom hos borgerne, hvis det ikke findes. Kig blandt andet efter ændringer i borgernes fremtoning, vægt, humør og omgivelser og spar med kolleger, hvis I opdager noget, som en sygeplejerske eller læge skal undersøge nærmere.

3

Hjælp de socialt dårligt stillede ved at lytte og sætte ord på deres fysiske og psykiske tilstand og ved at oversætte myndighedernes råd og kommunikation. Borgeres evne til at passe på helbredet, tolke symptomer og navigere i sundhedssystemet har stærk social slagside.

4

Sundhedssystemet favoriserer resursestærke borgere. Diskutér på arbejdspladsen, om I fastholder uligheden. Er I mere optaget af at beklage jer over borgere, der opfører sig underligt, end af at hjælpe dem? Giver I borgere med overskud mere omsorg, fordi I bedre kan lide dem?

5

Vurdér borgerens sociale netværk og gå til visitatoren, hvis borgeren har meget få eller ingen pårørende til at hjælpe sig. Borgeres manglende sociale støtte er ofte forbundet med kort skolegang og lav indkomst.

KILDER: OVERLÆGE OG PROFESSOR MORTEN SODEMANN, ODENSE UNIVERSITETSHOSPITAL OG FORSKER OG PROJEKTCHIEF SIDSEL VINGE, VIDENCENTER FOR VELFÆRD

**”VI PISKER EN DØD
HEST, NÅR VI SLÅR
PÅ EN 45-ÅRIG
UFAGLÆRT MED
USUND LIVSSTIL”**

MØD MORTEN SODEMANN

Alle skal have lige adgang til sundhedsvæsenet, så hvordan kan det være, at vi ødelægger det? Professor og overlæge Morten Sodemann mener, at sundhedspersoner skal være mere bevidste om ikke at fastholde uligheden i sundhed.

AF THOMAS BJERG | FOTO: JACOB NIELSEN

Han møder den stort set hver dag. Den sociale ulighed, som vores sundhedssystem fastholder frem for at modvirke.

Som den 39-årige mellemøstlige flygtning, der forgæves har været behandlet for kroniske knæ- og rygsmerter, føleforstyrrelser i benene og brystmerter. Da han bliver henvist til Morten Sodemanns Indvandrermedicinske Klinik, viser det sig, at han har været tortureret på det grusomste og udsat for seksuelle overgreb. Overgreb, han ikke før har fortalt om.

Morten Sodemann er professor og overlæge på Odense Universitetshospital og desuden flittig foredragsholder og debattør. Han langer gerne ud efter formaningerne om, at de svage bare

skal tage sig sammen, droppe smøgerne og hoppe i løbeskoene. Som han siger: "Vi pisker en død hest, når vi slår på en usund, 45-årig ufaglært."

Udskamning hjælper ikke de svageste. I stedet skal de sundhedsfaglige medarbejdere – hvad enten man er overlæge eller social- og sundhedshjælper – skærpe deres bevidsthed om, hvordan de kan hjælpe. Også, når borgerne er irriterende eller mærkværdige. De har typisk ingen pårørende til at tale deres sag og får derfor en dårligere behandling.

Som sundhedsmedarbejder må man gøre op med sig selv, hvilken rolle man vil spille. 'Hvornår er jeg selv med til at øge uligheden for at komme let gennem arbejdsdagen? Hvornår

yder jeg noget ekstra for de borgere, der virkelig har behov? Og er jeg villig til at gøre det, hvis det går ud over min kaffepause?'

For nogle er borgerne i vejen

Ud over lægegerningen er Morten Sodemann optaget af, hvordan medarbejdere i et team arbejder sammen. Så meget, at han forsker i det. Det er blevet klart for ham, at dynamikken i et team påvirker den behandling, borgerne får. Har man et fællesskab om at skælde ud over og dele historier om 'de mærkelige eller tåbelige', der ikke passer på sig selv? Eller handler samtalerne i teamet om, hvordan man får den KOL-ramte med diabetes til at komme ned i træningscentret?

VESTAFRIKA TÆNDTE EN ILD

- Som lægestuderende i 1987 deltog Morten Sodemann i et projekt om børnedødelighed i Vestafrika. Her kom mennesker uden uddannelse og penge ikke til læge med deres syge børn, der ofte døde.
- Morten Sodemann ser samme grundproblem i Danmark, hvor ufaglærte får sene diagnoser. Han mener, at det bunder i, at borgere med kort skolegang ikke ved nok om sundhed og derfor har svært ved at kommunikere om diffuse symptomer.
- "Mange sygdomme tager tid om at blive tydelige. Ondt i halsen kan være kræft, tarmsygdomme kommer og går, og det kræver et stærkt ordforråd at beskrive ændringerne."

Morten Sodemann sammenligner med to genbrugspladser, han kommer på. På den ene smiler medarbejderne og hjælper ham.

"På den anden bliver jeg mødt af en holdning som 'Hvorfor kommer du her med dit skrald?' På samme måde passer man på borgerne på nogle arbejdspladser, mens de er lidt i vejen på andre."

Giv tid til hjertemennesker

Morten Sodemann taler også for, at teams bør udnytte medarbejdernes forskellige styrker.

"Nogle er bedst til de hurtige besøg, mens andre er bedre til det langsomme arbejde, hvor de opbygger relationer. Nogle er produktionsmennesker, andre er hjertemennesker. Vi bør sætte dem,

der er bedst til det langsomme, til at tage sig af borgerne med størst behov."

Hans erfaring er, at tid er den vigtigste faktor. For det tager længere tid at kommunikere med indvandrere og mennesker med kort skolegang, men når man giver dem tid, forstår man bedre deres bekymringer og erfaringer. Det gjaldt også den 39-årige flygtning, som Sodemann kalder en typisk case.

"Hans smerter skyldtes flere diskusprolapper, og de blev forstærket af hans situation med PTSD, stress, dårlig økonomi og seksuelt misbrug. Det hjalp ham at kende forklaringerne, og vi fik involveret hans ægtefælle, som ikke kendte til hans fængselsophold og overgreb."

Han medgiver, at tid er en mangelvare – ikke mindst hos de social- og

sundhedsansatte i hjemmeplejen, der kommer hos borgere uden netværk.

"De kan være de første til at opdage, at borgere har brug for ekstra hjælp. Og selvom de typisk arbejder under en stram styring, så har vi brug for, at de påtager sig rollen som den, der går til lederen og forsøger at skaffe flere ressourcer til dem."

En ting er de ældre og de syge. Noget andet er børnene. De fattige børn af underklassen. For det er her, uligheden bliver grundlagt.

"En opvækst i fattigdom er som et sæt tøj, man får udleveret for livet. Heldigvis er der små tegn på, at vi endelig er begyndt at diskutere børnefattigdommen. Det er et lyspunkt." ★

REDAKTIONEN@FOA.DK

TÆT PÅ BEFOLKNINGSUDVIKLING

Efter flere år med faldende børnetal vender det. Kommunerne står derfor over for en udvikling med både flere børn og ældre, der har brug for pasning og pleje, viser prognoser fra Danmarks Statistik.

FLERE 100-ÅRIGE

Antallet af borgere, der runder 100 år, vil stige fra 1.200 i 2021 til 1.500 i 2031.

80 ÅR

Er gennemsnitsalderen for borgere, der visiteres til hjemmehjælp første gang.

KILDE: 'KEND DIN KOMMUNE - BRUG NØGLETAL I STYRINGEN 2021', KL

VI HAR
BRUG F

ILLUSTRATION: CAMILLA THYRRING LUDVIGSEN

FLERE 0-ÅRIGE

10.227 flere 0-årige kan vi se frem til i 2031 sammenlignet med 2021. En stigning fra 61.580 til 71.807.

3,7 %

Så meget forventes hele Danmarks befolkning at vokse frem mod 2031.

GRUPPEN AF ÆLDRE OVER 80 ÅR OG BØRN, DER GÅR I DAGTILBUD, HAR VOKSEVÆRK

0-6 ÅR

2021: 429.100

2031: 492.200

EN STIGNING PÅ 15 %

+80 ÅR

2021: 282.300

2031: 444.000

EN STIGNING PÅ 57 %

TJEK DIN KOMMUNE

Hvis du er nysgerrig efter, hvordan udviklingen inden for de forskellige aldersgrupper ser ud i din kommune, kan du gå ind på Danmarks Statistiks hjemmeside.

Læs mere

dst.dk – klik på 'Befolkning og valg'

OK
D19

Følg Fagbladet FOA på Facebook

- Få nyheder om din faggruppe fra Fagbladet FOA
- Giv din mening til kende
- Tip redaktionen med forslag til historier

Virtuelt forårsmøde – torsdag den 18. marts 2021

PenSam indkalder forbrugergrupperne for:

- Social og Sundhed
- Den Pædagogiske sektor
- Kost og Service
- Teknik og Service

Har du forslag til dagsordenen, skal du sende dem skriftligt senest 6 uger før mødet af holdes til forbrugergrupper@pensam.dk eller med post til PenSam, Ledelsessekretariatet, Jørgen Knudsens Vej 2, 3520 Farum.

Udover medlemmer af forbrugergrupperne, kan alle med en pension i PenSam deltage i årsmødet. Hvis du vil deltage, skal du tilmelde dig senest fem dage før mødet på mail: forbrugergrupper@pensam.dk.

Du kan også se indkaldelsen til årsmøder på PenSam's hjemmeside www.pensam.dk

PenSam

NYE KOSTRÅD

SKRU NED FOR KØDET MED BÆLGFRUGTER

Bælgfrugter er den nye superspise, som er god for både krop og klima. Men hvad med smagen? Gastrofysiker Louise Beck Brønnum giver gode råd til, hvordan de kan peppes op.

AF IDA ØSTERLUND

For at passe på klimaet og os selv skal vi skære ned på kødet og erstatte noget af det med ærter, linser og bønner. Sådan lyder et af de nye klimakostråd, som Fødevarestyrelsen lancerede i januar.

Og det er en rigtig god idé, fortæller gastrofysiker Louise Beck Brønnum. Bælgfrugter er nemlig sprængfyldt med mættende proteiner, afgrøderne er lette at dyrke, og så kan de være med til at give en ret smag og fylde.

”Bælgfrugter kan sammen med korn sørge for, at vi får alle de essentielle aminosyrer, som er vores krops byggesten. De indeholder næsten lige så meget protein som kød, og desuden mangler vi danskere ikke protein. Der er nok i bælgfrugter, til at vi kan skære ned på kødet og få dækket vores behov,” siger Louise Beck Brønnum.

Kedelige uden krydderier

Bælgfrugter i sig selv smager ikke af meget, men til gengæld tager de rigtig godt imod smag, fortæller hun.

”At smage til er det fornemmeste job, man har, når man arbejder med bælgfrugter. For når de kommer direkte fra dåsen eller tørret fra posen, er de møgkedelige,” siger Louise Beck Brønnum

og foreslår, at man for eksempel koger bælgfrugterne med laurbærblade, knust hvidløg, olivenolie eller smør og ens yndlingskrydderier. Man kan også supplere en kødret med linser eller bønner.

”Bælgfrugter er rigtig gode til at få kødets umamismag til at række endnu længere. Der er også stivelse i bælgfrugter, som gør, at de kan bruges til at gøre en ret cremet, ligesom kartofler kan,” siger hun.

Spist siden bronzealderen

Selvom det er blevet moderne at spise flere bælgfrugter som en del af et klimahensyn, er det ikke en ny opfindelse. I Danmark har vi spist bælgfrugter siden bronzealderen. Arealet fra Lolland-Falster og over Fyn kaldte man engang ’ærtebæltet’, fordi den fede jord var rigtig god at dyrke ærter i, fortæller Louise Beck Brønnum.

”Det er sjovt at tænke på, at vi synes, at kartofflen er så dansk, når vi har spist bælgfrugter i længere tid. Der er intet ny-moderne over bælgfrugter – det skulle lige være i tilberedningsmetoderne, som kan gøre dem mere velsmagende.” ★

IDBO@FOA.DK

Louise Beck Brønnum
Gastrofysiker og
smagsambassadør
hos 'Smag for Livet' og
produktudvikler hos KOST

FERMENTERING GIVER UMAMISMAG

Rundt om i verden – især i Asien – har man længe fermenteret bælgfrugter for at bruge dem som smagsforstærkere. Fermenteringsprocessen nedbryder proteinerne, hvilket frigør umamismag. For eksempel er misopasta, hoisinsauce og soyasauce baseret på fermenterede bælgfrugter. I Indonesien gror man skimmelsvampe på bælgfrugter. Svampen danner en samlet 'kage', som ligner fransk nougat. Det kaldes tempeh og kan tilberedes som kød.

Læs mere
smagforlivet.dk

HUSK!**19. februar**

kan du udfylde dit dagpenge- eller efterlønskort på foa.dk. Se oversigt over alle datoer på foa.dk/udbetalingsperioder.

Husk at udfylde din Joblog

Mindst en gang om ugen skal du skrive de job, du søger, i en digital joblog – enten via foa.dk/akassen eller jobnet.dk. Du skal logge flere job hver uge. Jo flere ledige stillinger, der er, desto flere skal du søge og registrere i din joblog. Derudover skal du hver måned gemme mindst én jobansøgning i din joblog. Det kan få konsekvenser for dine dagpenge, hvis du ikke opfylder disse krav.

Digital post

Vi sender ikke længere breve med posten, men udelukkende til din indbakke på foa.dk/min-post. På Mit FOA i øverste højre hjørne på hjemmesiden kan du se og evt. ændre, hvordan du får besked om digital post. Vi anbefaler, at du både får besked pr. mail eller sms.

A-KASSENS CALLCENTER – en udvidet service til dig

Hvis du har brug for at kontakte a-kassen uden for normal åbningstid, kan du ringe til callcentret på tlf. 46 97 10 10. Vi har åbent mandag til fredag kl. 16-20. Her kan du få hjælp, når du har brug for det.

BØRN LIDER AFSAVN, NÅR MOR OG FAR ER LEDIGE

AF METTE WIEDERHOLT PEDERSEN

Halvdelen af alle ledige må ty til økonomisk eller materiel hjælp fra familie og venner, og hver fjerde har oplevet, at de var nødt til at låne penge for at komme igennem perioden med ledighed.

Det viser en undersøgelse fra Danske A-kasser fra november 2020. Ledige fra 12 ud af 23 a-kasser, herunder FOAs a-kasse, har medvirket i undersøgelsen. Deltagerne har været arbejdsløse i 3 til 12 måneder i løbet af 2020 og har ikke nogen tillægssikring.

Selvom der er forskel i deltagerens indtægt, inden de er blevet ramt af ledighed, er der ikke en stor forskel i svarene fra medlemmerne i de forskellige a-kasser.

Ledighed går ud over børnene

Ledige med hjemmeboende børn er ekstra hårdt ramt, fremgår det af undersøgelsen. I denne gruppe må 69 procent i høj eller nogen grad spare på mad og dagligvarer. Og godt halvdelen (53 pro-

cent) må i høj eller nogen grad spare på børnenes sociale aktiviteter, for eksempel fødselsdage og fritidsaktiviteter.

For knap en tredjedel (30 procent) gælder, at de i høj eller nogen grad må spare på børns personlige pleje og helbred, som for eksempel medicin, frisør eller briller.

Må spare på sociale aktiviteter

De voksne lider også afsavn. 81 procent af de ledige med hjemmeboende børn må i høj eller nogen grad spare på egne sociale aktiviteter, for eksempel middage, fødselsdage, biograffure eller sport. For ledige uden hjemmeboende børn gælder det for 77 procent.

73 procent af de ledige med hjemmeboende børn må i høj grad eller nogen grad spare på egen personlig pleje og helbred, for eksempel medicin, frisør eller tandlæge. For ledige uden hjemmeboende børn er det 63 procent, der må spare på personlig pleje og helbred. ★

REDAKTIONEN@FOA.DK

Læs meredanskeakasser.dk/viden-analyser

KILDE: 'DAGPENGEUNDERSØGELSE 2020 - DELRAPPORT 1: ØKONOMISKE FØLGER OG AFSAVN FOR LEDIGE PÅ DAGPENGE'.

PASTASALAT MED VINTERGRØNT

Savner du inspiration til en velsmagende madpakke, der kan holde energien oppe, så kig med her. En salat med masser af vintergrøntsager og dressing med fyldig smag mætter godt.

AF KATRINE KLINKEN | FOTO: LINE FALCK

TIP!
Appelsinerne
er søde nu – nyd
dem med nødder

DIP!
Bland dressingen
i salaten, lige før
den skal spises,
så pastaen ikke
bliver så blød

Pastasalat med rodfrugter og miso-mayonnaise

1 portion

100 g. små tørrede pastaer
eller makaroni
2 spsk. salt pr. liter kogevand
1 tsk. olie

Rodfrugter

100 g. gulerod
100 g. pastinak
2 stilke bladselleri

Miso-mayonnaise

1 dl mayonnaise
1 spsk. miso (japansk bønne pasta)
1 tsk. dijonsennep
1 tsk. citronsaft

Kog vand med salt til pasta. Tilsæt pastaen og rør rundt. Kog uden låg. Læs kogetiden på pakken. Hæld pastaen i et dørslag og lad vandet løbe fra. Vend olie i pastaen og afkøl den.

Skræl gulerod og pastinak og skær dem ud i små stykker. Kog dem 3-4 minutter. Hæld dem i et dørslag og lad vandet løbe fra. Afkøl grøntsagerne. Skyl bladselleri og skær stilkene ud i samme størrelse.

Miso-mayonnaise: Rør mayonnaise med miso, sennep og citronsaft.

Kom pasta og grøntsager i en lukket beholder og vend miso-mayonnaisen i, når salaten skal spises.

Nem appelsinsalat

2 appelsiner skrælles og skæres i skiver eller i stykker.
25 g. hasselnødder hakkes og blandes med et drys stødt kanel og et drys stødt allehånde eller anis. Blandingen drysses på appelsinerne.

Katrine Klinken er kok og ernærings- og husholdningsøkonom og arbejder som madskribent.

Læs mere
[instagram.com/katrineklinken](https://www.instagram.com/katrineklinken)

QUIZ

1. I hvilken faggruppe er der procentvist flest, der arbejder som timelønnede?
A. Teknisk personale
B. Social- og sundhedsansatte
C. Omsorgs- og pædagogmedhjælpere

2. Hvorfor fortjener dagplejekonsulent Gitte Knudsen et kollegakram?
A. Hun kommer ofte med nye bøger
B. Der er altid en aura af ro omkring hende
C. Hun er god til at give komplimenter

3. Hvor mange flere +80-årige vil der ifølge Danmarks Statistik være i 2031 sammenlignet med 2021?
A. 35 procent
B. 57 procent
C. 68 procent

4. Som tidlig pensionist får du en ydelse, der svarer til?
A. SU
B. Højeste dagpengesats
C. Folkepensionens højeste niveau

5. Hvad har de efterladte til Preben Kastrup fået med hjælp fra FOA?
A. Begravelseshjælp og tre måneders løn
B. En erstatning på 25.000 kroner
C. Et forløb hos en psykolog

6. Morten Sodemann er en ivrig debattør inden for?
A. Ulighed i sundhed
B. Vacciner
C. Overvægt

7. Vi er gået tæt på et af billederne i dette nummer af Fagbladet FOA. Kan du se, hvad det forestiller?
A. Byggeklodser
B. Gulerødder i tern
C. Flødekarameller

KAN DU DIT FAGBLAD?

Vær med i lodtrækningen om et gavekort til Coop til en værdi af 250 kroner. Vi trækker lod blandt de indsendere, der har svaret rigtigt på flest spørgsmål. Du finder alle svar i dette nummer af Fagbladet FOA.

Kun medlemmer af FOA kan deltage i lodtrækningen. Send dit svar til: brevkasse@foa.dk **senest 15. marts.** Du kan også besvare quizzen på foa.dk/quiz.

Vinder af quizzen i Fagbladet FOA nr. 5/2020 blev **Anne Mortensen, Kalundborg.**

BLIV MEDIYOGA INSTRUKTØR

Lær at formidle enkle velafprøvede teknikker i denne forskningsbaserede terapeutiske yogaform, der henvender sig til sundhedspersonale.

MediYoga (medicinsk yoga) har dokumenteret effekt til flere helbredsrelaterede sygdomme og er velegnet til stress, angst og depression.

Kursusstart september 2021

KONTAKT:
Uddannelsesansvarlig
Lene Hornsleth, tlf. 29804356, www.medi yoga.dk

Få hjælp til at finde dit næste job

FOA JobMatch

Jobformidling til FOAs medlemmer

FOA JobMatch er en gratis og landsdækkende jobformidling til FOA-medlemmer og arbejdsgivere. Læs mere på foa.dk/jobmatch

Benyt dit PlusKort, og få rabat på næsten alt – se mere på pluskort.dk

PlusHotel.

Kom væk hjemmefra, og oplev nogle herlige dage på hotel til fordelagtige priser.

15 %

Nordic Choice Hotels

PlusBrændstof.

Som ny kunde spare du 40 øre pr. liter brændstof, hvis du bestiller et PlusKort Shell Card senest d. 2. marts 2021.

40 øre/l

PlusBriller.

Benyt alle Synoptiks gode tilbud, og få 5 % rabat oveni med dit PlusKort. Kig forbi din nærmeste Synoptik.

5 %

Synoptik

PlusSport.

På SPORTMASTER.dk finder du alt det, du skal bruge til din eller din families sport og fritid.

6 %

SPORTMASTER
Vild med sport

PlusFilm.

Lad hele familien se TV, film og serier for 0 kr. de første 2 måneder med Canal Digital.

Særpris

Canal Digital

PlusHostel.

Tilbring feriedagene i 2021 med familien på et af de 63 hostels, som er tilknyttet Danhostel-kæden.

10 %

DANHOSTEL

FOA PlusKort.

Der tages forbehold for trykfejl og ændrede rabataftaler. Læs vilkår og betingelser for rabataftalerne på pluskort.dk

DET
SKER

FREDERIKSSUND

Afdelingen. 21. april 2021: Generalforsamling. Dagsorden kan ses på hjemmesiden. Indkomne forslag, valg,

forslag til kandidater skal være afdelingen i hænde senest 6. april inden kl. 24.

Seniorklubben. Seniorklubbens arrangementer afholdes under forudsætning af covid-19-situationen. 24. feb. kl. 13.30: Kriminalpræventive råd – kom og bliv klogere, på hvordan du undgår at blive snydt. 17. marts kl. 12: Generalforsamling. Vi byder på lidt at spise/drikke kl. 12, derefter ordinær generalforsamling

jf. lovene. Indkomne forslag skal være bestyrelsen i hænde senest 14 dage før. Tilmelding til kasserer Anny Lorentzen på 29 69 02 39 eller annylorentzen@hotmail.com senest 3. marts af hensyn til forplejning – afsluttes med bankospil. 14. april kl. 13.30: Cafe-dag – vi får besøg af Jens Jakob og Preben Nissen, der underholder med en blanding af John Mogensen, Blue Boys, Four Jacks og Elvis. Der er hjemmebak til kaffen. 19. maj: Udflygt, hvor turen går til Kragerup Gods ved Ruds Vedby med rundvisning og foredrag. Dernæst serveres en 2-retters menu og en kop kaffe. Drikkevarer for egen regning. Afgangstidspunkt fra Frederiksværk og Frederikssund følger – der køres til det aftalte tidspunkt! Bindende tilmelding skal ske til bestyrelsen senest på mødet 14. april. FOA-medlemmer 350 kr. og gæster 450 kr. Der kan også indbetales via netbank: Reg. 2232-konto 4397151072. Husk navn på indbetalingen.

GULDBORGSUND

Afdelingen. 23. marts 2021 kl. 18: Generalforsamling på Kikko. Dagsorden jf. lovene. Af hensyn til spising bedes tilmelding ske til afdelingen senest 12. marts kl. 12 på 46 97 17 50 eller guldborgsund@foa.dk.

HORSENS

Bemærk ny adresse: Vi er 5. jan. 2021 flyttet til Havnen 13.

Afdelingen. 23. marts kl. 17.30: Generalforsamling på Scandic Byg-

holm Park Hotel.

Seniorklubben. 2. marts. kl. 14: Foredrag v. Klaus Skjærlund om hans tur til Canada. 23. marts. kl. 14: Påskebanko. 13. april. kl. 14: Et liv med glæde og sorg. Sognepræst Lone Buhl fortæller om sin barndom og opvækst. Årligt kontingent i seniorklubben 160 kr. Formand Dorrit Bank på 60 19 70 16 eller dorrit.bank@stofanet.dk. Kasserer Sonja Møller Andersen på 60 71 17 80 eller sonja.andersen@stofanet.dk. Telefonisk træffes begge bedst ml. kl. 17-18.

ODENSE

Seniorklub. Stadig med forbehold for coronarestriktioner i 2021. 2. marts: Udflygt til Karl Henning Petersen Museet i Herning. Kl. 8: Opsamling Vejrboden Nyborg. Kl. 8.30: Amtsgården Ørbækvej. Kl. 8.45: Dannebrogsgade v. Banegården. Vi får kaffe og rundstykker lige efter Lillebæltsbroen. Vi skal spise 2-retters menu på Bryggeriet. Bagefter til museet, hvor der venter ca. 1 times rundvisning – så tid på egen hånd. På vej hjem gør vi holdt ved Kongernes Jelling, hvor vi får kaffe og kringler v. bussen. Forventet hjemkomst til Odense ca. kl. 19. Pris medlem 500 kr. Ikke-medlem 675 kr. Drikkevarer for egen regning. 16. marts kl. 10: Generalforsamling i FOA, Vesterbro 120, Odense. Dagsorden jf. lovene. Indkomne forslag skal skriftligt være formanden i hænde senest marts kl. 12. Efter

generalforsamlingen er klubben vært ved 2 stk. smørrebrød samt 1 øl/vand. (Tilmelding skal ske 16. feb.). 13. april kl. 10: Modetøj v. Damernes butik i FOA, Vesterbro 120, Odense. Jeanette Christensen skal bruge 4 damer, der vil vise tøjet.

SKIVE

Social- og sundhedssektoren. 25. marts 2021 kl. 17: Generalforsamling afholdes i Fagforeningshuset, Jægervej 12, Skive. Dagsorden udsendes til tildidsvalgte og arbejdspladser. Forslag skal være afdelingskontoret i hænde senest 11. marts med morgenposten.

Pædagogisk sektor.

22. marts kl. 17.30: Generalforsamling i Fagforeningshuset, Jægervej 12, Skive. Forslag der ønskes behandlet, herunder personvalg, skal være afdelingen i hænde senest 8. marts med morgenposten. Dagsorden findes på FOA Skives hjemmesiden umiddelbart efter 8. marts. Dagsorden udsendes til tildidsrepræsentanter og arbejdspladser.

Teknik- og servicesektoren.

18. marts kl. 17.30: Generalforsamling afholdes i Fagforeningshuset, Jægervej 12, Skive. Forslag der ønskes behandlet, herunder personvalg, skal være afdelingen i hænde senest 4. marts med morgenposten. Dagsorden udsendes til tildidsrepræsentanter og arbejdspladser. Dagsorden vil være at finde på hjemmesiden umiddelbart efter 4. marts.

SYDFYN

Afdelingen. 16. marts 2021 kl. 18.30: Generalforsamling på Hotel Faaborg Fjord. Tilmelding til spising sker på hjemmesiden.

SYDSJÆLLAND

Seniorklub Nord. 18. feb. 2021: Generalforsamling er aflyst grundet covid-19. 18. marts: Foredrag: 'Fra poliopatant til musiker'. 15. april: Foredrag 'Som luksusvagabond'. 20. maj: Skovtur til Hundested Sandskulptur. Tilmelding til Anni 20 59 59 18, Leif 30 46 20 35. PS. Der tages forbehold for aflysning grundet covid-19.

SØNDERJYLLAND

Seniorklubben. 25. feb. 2021 kl. 13: Generalforsamling i FOAs mødelokaler på Brundevej 2, Rødekro. Vi starter med et stykke brød kl. 13. Generalforsamlingen starter kl. 14. Dagsorden jf. lovene. Efter generalforsamlingen er der pakkeleg. Tilmelding senest 18. feb. på foa.syd.dk. 25. marts kl. 14: Sangeftermiddag i FOAs mødelokaler på Brundevej 2, Rødekro: Vi skal hygge os med levende musik og synge sange fra den danske sangskat. Tilmelding senest 18. marts på foa.syd.dk. 1. april kl. 13: Bowling i Haderslev Bowlingcenter. Vi spiser fra kl. 13. Bowlingen starter kl. 15-16. Samkørsel fra FOA Rødekro, Brundevej 2 kl. 12. Medlemmer betaler 75 kr. Ægtefælle/samlever/ikke-medlemmer af FOA 220 kr. Tilmelding senest 14. april på foa.syd.dk. Ret til ændringer

MEDLEMSPULSEN

Vindere i januar 2021

Hovedpræmievinder

Hanne Kristensen, FOA Nordjylland

Gavekort til Coop

Lone Marie Pedersen, FOA Odense
Birgitte Poulsen, FOA Nordjylland
Kirsten Nissen, FOA Horsens
Karin Annelise Poulsen, FOA Randers
Lillian Bøgh Kristensen, FOA Vest

Hovedpræmien er et weekendophold for 2 på et Comwell-hotel i Danmark. Desuden har vi hver måned 5 Coop-gavekort på 300 kr. Nye deltagere er velkomne på foa.dk/medlemspulsen

Der er foretaget en ekstra trækning i Medlemspulsen – gavekort på 300 kr. til Coop.

Ekstra trækning

Trine Lykkegaard Pedersen, FOA Vejle
Søren Koch Dalsgaard, FOA Nordjylland
Lisbeth Fogelberg, LFS
Finn Bek Madsen, FOA Holstebro
Irene Pedersen, FOA Randers
Marianne Christensen, PMF afdeling 1
Louise Maria Juel Nielsen, FOA Randers
Pia Sand, FOA Silkeborg-Skanderborg
Birthe Schmidt, FOA Kolding
Dorte Østergaard Nielsen, FOA Skive

KONTAKT FOA

FOA, forbundshuset
Stauings Plads 1-3
1790 København V

Telefon: 46 97 26 26
Åbningstid:
Mandag-torsdag
8.30-16.00
Fredag 8.30-15.00

FOA-afdelinger

Afd. 1: 46 97 11 00
foa.dk/foa1
Bornholm: 46 97 33 13
foa.dk/bornholm
Frederikshavn: 46 97 11 70
foa.dk/frederikshavn
Frederikssund: 46 97 12 00
foa.dk/frederikssund
Guldborgsund: 46 97 17 50
foa.dk/guldborgsund

Herning: 46 97 12 60
foa.dk/herning
Holstebro: 46 97 14 14
foa.dk/holstebro
Horsens: 46 97 14 55
foa.dk/horsens
Kolding: 46 97 15 76
foa.dk/kolding
KLS: 46 97 15 00
foa.dk/cls
Køge: 46 97 16 00
foa.dk/koege

Lillebælt: 46 97 36 10
foa.dk/lillebaelt
LFS: 35 44 45 46
foa.dk/lfs
Lolland: 46 97 30 00
foa.dk/lolland
Mariagerfjord: 98 51 21 11
foa.dk/mariagerfjord
Nordjylland: 46 97 29 00
foa.dk/nordjylland
Nordsjælland: 46 97 33 90
foa.dk/nordsjaelland

Odense: 46 97 18 00
foa.dk/odense
Randers: 46 97 19 00
foa.dk/randers
Roskilde: 46 97 19 90
foa.dk/roskilde
Silkeborg-Skanderborg:
46 97 20 20
foa.dk/silkeborg-skanderborg
Skive: 46 97 20 80
foa.dk/skive

FOA bogshop

Få op til 20% i rabat når du køber lærebøger til din social- og sundhedsuddannelse eller din uddannelse til pædagogisk assistent.

Læs mere på foabogshop.dk

FOA

forbeholdes. Medlemmer betaler 20 kr. for kaffe, ikke-medlemmer 30 kr. samt entrépris ved arrangementer. Husk du er automatisk medlem af seniorklubben som efterløner og pensionist.

VENDSYSEL

Social og sundhedssektoren. Pædagogisk Sektor og Servicesektoren. 15. marts 2021 kl. 19: Generalforsamling i Vrå Idrætscenter, Stadionvej 17, Vrå. Dagsorden bliver lagt på afdelingens hjemmeside. Indkomne forslag herunder forslag til valg, skal jf. lovene være sektoren i hænde senest 2 uger før generalforsamlingen.

Seniorklubben Hjørring. 9. marts kl. 14: Generalforsamling i FOAs lokaler, Mellemgade 12,

Hjørring. Medbring venligst en pakke til mindst 30 kr. til bankospil. 2 gratis plader, ekstra plader kr. 5. Dagsorden jf. lovene. Seniorklubben er vært ved smørrebrød/kaffe. Tilmelding senest 5. marts kl. 12 til Lillian Hansen på 31 90 13 55.

VESTSJÆLLAND

Tilmelding med NemID. foa.dk/vestsjaelland

Fagforeningen. 31. maj 2021 kl. 15.30: Ladywalk i Skælskør. Tilmelding senest 16. april. 25. nov. kl. 17: Afdelingsrepræsentantskabsmøde, Filadelfia, Kurvej 4, Dianalund. Tilmelding til spisning senest 15. nov. Kontakt: 46 97 38 60. Tlf.- og åbningstider: man.-tors. kl. 9-15, ons. lukket, tors. kl. 9-17 og fre. kl. 9-13. Hjemmeside foa.dk/vestsjaelland.

Mail vestsjaelland@foa.dk. Akuttelefon faglig 46 97 21 63 kl. 16-22 på hverdage. A-kassens callcenter 46 97 10 10 kl. 16-20 på hverdage.

A-kassen. FOA Job og Kompetencecafé – få styr på dine muligheder for at blive bedre til IT, jobsøgning og styrke egne almene kompetencer. Tilmelding til a-kassen på 46 97 38 60 – efterfølgende kontaktes du af AOF om tid og sted.

Social- og sundhedssektoren. 30. marts kl. 18-21 i Slagelse: Sektorgeneralforsamling. Dagsorden og tilmelding til spisning senest 23. marts på foa.dk/vestsjaelland.

Pædagogisk sektor. 4. marts kl. 18-21 i Slagelse: Sektorgeneralforsamling. Dagsorden og

tilmelding til spisning senest 25. feb. på foa.dk/vestsjaelland.

Serviceektoren. 24. marts kl. 18-21 i Slagelse: Sektorgeneralforsamling. Dagsorden og tilmelding til spisning senest 17. marts på foa.dk/vestsjaelland.

Efterløns- og seniorklubben Holbæk. 1. marts kl. 12: Generalforsamling og bankospil. Indkomne forslag skal være bestyrelsen i hænde senest 14 dage før generalforsamlingen.

Dagsorden kan ses på hjemmesiden. Tilmelding til spisning senest 22. feb. til Marianne på 26 21 45 04. 12. april kl. 13: Servicehund v. Hanne Troensegaard. Tilmelding ikke nødvendig.

Efterløns- og seniorklubben Slagelse. 10.

marts kl. 16: Generalforsamling og bankospil. Dagsorden jf. lovene. Hygge med vores medbragte mad. Tilmelding ikke nødvendig. 14. april kl. 14: Ældre i Slagelse Kommune v. Charlotte Kaaber, centerchef for Sundhed og Ældre. Tilmelding ikke nødvendig.

Efterløns- og seniorklubben Ringsted. 5. marts kl. 14: Tænk hvis vi bliver 100 år v. Helene Andersen. Tilmelding ikke nødvendig. Hvad kan borgerservice hjælpe dig med? v. Søren Forsmann, souschef. Tilmelding ikke nødvendig.

Efterløns- og seniorklubben Nordvestsjælland. 18. maj kl. 11: Tur til Røsnæs. 50 kr. Tilmelding på foa.dk/vestsjaelland.

Redaktionen sluttet
27. januar

Indlæg til 'Det sker' sendes til Henriette Monrad, hmon@foa.dk

Frist til nummer 3
31. marts
Frist til nummer 4
7. juni

Annoncer
Media-Partners
Telefon
28 57 08 57
joergen@media-partners.dk

Annoncefrist
Nummer 2:
12. marts
Nummer 3:
17. maj

Annoncer og indstik, som er udsendt sammen med Fagbladet FOA, er ikke udtryk for FOAs anbefalinger.

Nummer 2 udkommer
Uge 16

Synspunkter frem-sat i Fagbladet FOA er ikke nødvendigvis sammenfaldende med FOAs synspunkter.

Vi tager ansvar for indholdet og er tilmeldt

PRESSE NÆVNET

Medlem af Danske Medier

DANSKE MEDIERS OPLAGSKONTROL

Tilsluttet Specialmedier-nes Oplagskontrol

Oplag:
174.374/10. årgang
Tryk: Stibo Complete
ISSN: 1901-5712

Social- og Sundhedsafdelingen:
46 97 22 22
foa.dk/sos
Sydfyn: 46 97 27 27
foa.dk/sydfyn
Sydsjælland: 46 97 28 00
foa.dk/sydsjaelland
Sønderborg: 46 97 34 00
foa.dk/soenderborg
Sønderjylland: 46 97 35 00
foa.dk/soenderjylland

Vejle: 75 82 52 88
foa.dk/vejle
Vendsyssel:
46 97 10 30/46 97 13 43
foa.dk/vendsyssel
Vest: 76 10 93 50
foa.dk/vest
Vestsjælland: 46 97 38 60
foa.dk/vestsjaelland
Viborg: 46 97 30 30
foa.dk/viborg
Århus: 89 36 66 66
foa.dk/aarhus

PMF-afdelinger

PMF afd. 1: 46 97 31 01
foa.dk/pmf1
PMF afd. 4: 43 71 66 90
foa.dk/pmf4
FOA/PMF Kbh. Syd:
46 97 28 50
foa.dk/foa-pmf-kbh-syd
PMF Fyn: 46 97 13 13
foa.dk/pmf-fyn

PenSam
Jørgen Knudsens Vej 2
Postboks 282
3520 Farum
Telefon: 44 39 39 39
pensam@pensam.dk
pensam.dk

Udgiver:

FOA

Staunings Plads 1-3
1790 København V
Telefon: 46 97 26 26
foa.dk
e-mail: foa@foa.dk

MED GITTE I RYGGEN KAN JEG KLARE DET HELE

Gitte Knudsen er dagplejekonsulent i Ikast-Brande Kommune. Hun er en klippe af ro i en svær coronatid, fortæller en dagplejer.

ANJA SKOV MARCUSSEN | FOTO: TOR BIRK TRADS

Hvorfor fortjener Gitte et kram?

Det er vanskeligt at beskrive Gitte med ord. Det er mere en følelse. Jeg glæder mig altid til at få besøg eller blive ringet op af Gitte, særligt i den seneste tid, hvor corona har gjort, at jeg er meget alene.

Der er en aura af ro omkring hende, fra hun træder ind ad døren. Hun gør, at jeg altid sidder tilbage med en følelse af, at jeg har det rigtige arbejde. Børnene er også vilde med hende. Hun sætter sig på gulvet og lader dem komme til sig.

Hun ser mig som et helt menneske, ikke kun som dagplejer, når hun spørger, hvordan jeg har det i disse svære tider. Uden hende kunne jeg ikke være i det. Min mor har været syg, samtidig med at jeg har haft et ekstra barn her i coronatiden. Der har været pres på, men med Gitte i ryggen kan jeg klare det hele. Jeg ved, at jeg altid kan ringe til hende. Vi er sammen om opgaven. Det er guld værd. ★

Gitte Knudsen blev nomineret af dagplejer **Gitte Solgaard Andersen**.

Har du en kollega, du gerne vil nominere, så skriv til redaktionen@foa.dk. Der er et gavekort på 250 kr. til Coop til kollegahygge, hvis vi bruger dit tip.

Hjælp os med at hylde de unge velfærdstalenter

For 4. år afholder FOA Ungdom og PenSam Velfærdens Talent 100.
Med prisen hylder vi unge talenter, som gør en forskel og yder en særlig indsats.

Kender du én under 36 år, som fortjener at blive hyllet og få et stort skulderklap?
Så nominér på pensam.dk/talent fra den 22. februar til den 5. april.

PenSam

FOA UNGDOM

FOA

FOA Fordele

3% på Lønkontoen

- For at få den høje rente skal du være medlem af FOA Fagforening.
- Du skal blive helkunde og samle din privatøkonomi i PenSam Bank. Din nemkonto skal være oprettet i PenSam Bank.
- Vi skal kunne kreditvurdere din økonomi i forhold til den samlede pakke.
- Rentesatsen er variabel og gældende pr. 1. januar 2019. 3% i rente gælder op til 25.000 kr. (herefter 0,00 %)

PenSam

FOA